

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra tvoria dve tesne zviazané a obsahovo sa prelínajúce zložky, a to jazyková a literárna. Cieľom oboch zložiek je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Základom literárnej zložky je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od analytického čítania až po schopnosť pracovať s významom literárneho textu na vyššej individuálnej úrovni spracovania (syntetické a hodnotiace čítanie).

Vnútorne delenie predmetu slovenský jazyk a literatúra je v plnej kompetencii učiteľa a príslušnej predmetovej komisie, rovnako ako aj osnovanie učiva počas štúdia.

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu.

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy v 1. – 4. ročníku gymnázia s osemročným vzdelávacím programom je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- hodnotenie textu.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

A) Všeobecné ciele:

- Podporovať sebadôveru žiaka vo svojom prejave tak písomnom ako i ústnom
- Osvojiť si vedomosti, ktoré umožnia žiakovi vzdelávať sa po celý život
- Vedieť zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote
- Pripraviť žiakov na stav zodpovedného občana, schopného sa podieľať na rozvoji demokratickej spoločnosti, kultúrnej otvorenosti
- Vnímať a postupne osvojiť si materinský jazyk ako mnohotvárnny prostriedok komunikácie
- Zvládnuť základné pravidlá medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia
- Nadobudnúť k jazyku pozitívny vzťah
- Nadobudnúť vzťah k slovenským umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúceho z umeleckých textov a rozvíjať svoje emocionálne a estetické cítenie a vnímanie
- Pestovať príslušnosť jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka
- Viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry – verbálne i písomné jazykové prejavy
- Zvládnuť a pochopiť počúvanie, komunikáciu – hovorenie, čítanie a písanie s porozumením

B) Špecifické ciele:

v komunikačnej oblasti

- Položiť základy komunikačných zručností, t. j. naučiť sa vnímať a postupne si osvojovať materinský jazyk ako prostriedok, ktorým sa získavajú a následne odovzdávajú informácie, vedomosti a zážitky, vyslovujú vlastné názory i postoje,
- Účinne sa dorozumievať v bežných komunikačných situáciách,
- Riešiť bežné komunikačné situácie.

v spoločenskej oblasti

- Učiť sa porozumieť sebe samému, vymedziť si vlastné miesto v spoločnosti rovesníkov,
- správať sa asertívne, byť tolerantný, prosociálny, naučiť sa spolupracovať.

v kognitívnej oblasti

- získať lásku a úctu k materinskému jazyku,
- naučiť sa správne, čitateľne, esteticky a primerane rýchlo písať, t. j. osvojiť si techniku písania a precvičovať sa v nej,
- osvojiť si správnu artikuláciu a výslovnostnú normu,
- naučiť sa ústne formulovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov,
- osvojiť si základy pravopisnej normy, naučiť sa používať správne slová/tvary slov,
- naučiť sa analyzovať text, vyhľadávať jazykové javy, triediť ich, vyhodnocovať a postupne zaraďovať do systému,
- naučiť sa orientovať v jazykových príručkách,
- naučiť sa reprodukovat' text a cvičiť sa v uplatňovaní prebratých jazykových javov pri tvorbe vlastných textov v ústnej a písomnej podobe,
- cvičiť sa v tvorení kultivovaných jazykových prejavov,
- rozoznávať štylisticky primerané a neprimerané prostriedky,
- vedieť plynule s porozumením čítať veku primeraný umelecký a odborný text, poznávať a rozlišovať tieto texty, orientovať sa v nich, vedieť zaznamenať a vypísať základné údaje z textu,
- prostredníctvom literatúry posilniť poznatkovú rovinu, ktorá rozmnožuje vedomosti;
- zážitkovú rovinu, ktorá sprostredkúva emotívne poznanie sveta; výchovnú rovinu, rozvíjajúcu osobnosť žiaka; komunikatívnu rovinu, ktorá mu umožňuje odovzdať poznané a precítené a estetickú rovinu, formujúcu kvality jeho života.

III. Predmetové kompetencie

Kľúčové kompetencie

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
používať kognitívne operácie	tvoriť, prijať a spracovať informácie	akceptovať skupinové hodnoty	vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
učiť sa sám aj v skupine	vyhľadávať a sprostredkovať informácie	spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	vytvárať si vlastný hodnotový systém.
uplatňovať kritické myslenie	formulovať svoj názor a argumentovať	tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	
formulovať a riešiť	Kompetencia:	vžiť sa do pocitov a	regulovať svoje

problémy	verbálne a neverbálne	konania inej osoby	konanie a chrániť
Myslieť tvorivo	vyjadriť vôľu a city		vlastný život

Kompetenčný profil absolventa:

Jazyk a sloh:

Čítanie s porozumením	
I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.	<ul style="list-style-type: none"> • Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. • Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	<ul style="list-style-type: none"> • Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. • Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch. • Overiť si význam slova. • Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam. • Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti
III. Pochopiť kompozíciu textu.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu. • Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. • Určiť syntaktické zloženie viet. • Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.

Písanie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum	<ul style="list-style-type: none"> • Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. • Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	<ul style="list-style-type: none"> • Zostaviť osnovu, koncept. • Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. • Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.

	<ul style="list-style-type: none"> • Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	<ul style="list-style-type: none"> • Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky. • Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka. • Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	<ul style="list-style-type: none"> • Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. • Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek. • Vytvoriť graf a tabuľku.
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	<ul style="list-style-type: none"> • Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. • Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	<ul style="list-style-type: none"> • Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. • Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. • Vytvoriť čistopis. • Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.

Hovorenie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	<ul style="list-style-type: none"> • Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. • Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. • Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie. • Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. • Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. • Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. • Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. • Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	<ul style="list-style-type: none"> • Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave. Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej
III. Používať slovnú zásobu primeranú	<ul style="list-style-type: none"> • Využívať v jazykovom prejave

určitému cieľu komunikácie a publiku.	diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. <ul style="list-style-type: none"> • Rešpektovať jazykové pravidlá
IV. Štylizovať text.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvoriť jednoduché vety a súvetia. • Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. • Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. • Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. • Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. • Využívať gestikuláciu a mimiku.

Literatúra:

POZNÁVACIE A ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE	
Zložka - literatúra	<ul style="list-style-type: none"> • Recitovať spamäti prozaické a básnické diela. • Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text. • Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. • Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. • Modulovať hlas podľa zmyslu textu. • Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. • Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. • Usporiadať známe javy do tried. • Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. • Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. • Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. • Transformovať literárny text. • Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text. • Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici. • Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jazyk – 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
literatúra – 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
sloh – 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Obsahový štandard:

1. časť – jazyk

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
tretí	1. Zvuková rovina jazyka a pravopis	6
	2. Významová / lexikálna rovina	14
	3. Tvarová / morfológická rovina	25
	4. Syntaktická / skladobná rovina	21

ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA A PRAVOPIS (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. • správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania. • pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné), hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. • samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu. • skontrolovať svoj text s cieľom vyhládať a opraviť chyby, pričom	<p>hláskoslovie</p> <ul style="list-style-type: none"> • delenie hlások – samohlásky, spoluhlásky, dvojhlásky, • slabikotvorné spoluhlásky l,ĺ, r,ř; <p>výslovnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • splývavá/ viazaná výslovnosť, • výslovnosť slabík de-di,te-ti,ne-ni,le-li v domácich a cudzích slovách <p>prozodický systém reči</p> <ul style="list-style-type: none"> • melódia, • prestávka, • sila hlasu, • tempo, • hlavný slovný prízvuk, • dôraz,

<p>aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. • opraviť texty vytvorené spolužiakom s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. • tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. • v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. • správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. • funkčne využívať tempo reči vo výpovedi. • správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li. 	<p>pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpunkčné znamienka - úvodzovky, čiarka, • priama reč, • uvádzacia veta, • vybrané slová, • rytmické krátenie, • vsuvka, oslovenie, prístavok
--	---

VÝZNAMOVÁ / LEXIKÁLNA ROVINA (14)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte. • v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. • na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. • určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich vplyv na zmenu lexikálneho významu. • v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. • určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. • pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku. 	<p>slovná zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdelenie, • domáce slová, • slová cudzieho pôvodu, • zastarané slová, • nové slová, • historizmy, • archaizmy • slovníky - pravopisný, synonymický, výkladový, cudzích slov, frazeologický slovník <p><u>jednoslovné / viacslovné pomenovanie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoslovné pomenovanie, • viacslovné pomenovanie, • združené pomenovanie, • ustálené slovné spojenie / frazeologizmus, • nepriame pomenovania - metafora <p><u>tvorenie slov</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • odvodzovaním - odvodené slová, predpona, prípona, • slovotvorný základ, základové slovo, • skladaním - zložené slová, • skratky • preberanie slov <p><u>významová rovina</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • synonymá, • antonymá
--	--

TVAROVÁ / MORFOLOGICKÁ ROVINA (25)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. • určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť. • roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. • určiť slovné druhy a svoje tvrdenie zdôvodniť. • vysvetliť úlohu sloviac v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise. • vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prídavných mien a prísloviac v texte. • vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte. • vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. • vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. 	<p><u>podstatné mená</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ohybný slovný druh • skloňovanie, • pádové otázky, • pomnožné podstatné mená, • rod pomnožných podstatných mien • podstatné mená mužského rodu zvieracie, neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani <p><u>zámená</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ohybný slovný druh, • skloňovanie, • rod, číslo, pád, • základný tvar, • delenie zámen osobné – základné/privlastňovacie, opytovacie, ukazovacie <p><u>slovesá</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ohybný slovný druh, • gramatické kategórie – osoba, číslo, čas, spôsob, vid • slovesné tvary – jednoduchý/ zložený, • plnovýznamové / neplnovýznamové slovesá <p><u>spojky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika,

	<ul style="list-style-type: none"> • neohybný slovný druh <p>častice</p> <ul style="list-style-type: none"> • neohybný slovný druh <p>citoslovčia</p> <ul style="list-style-type: none"> • neohybný slovný druh
--	--

SYNTAKTICKÁ / SKLADOBNÁ ROVINA (21)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu. • na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie). • samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • správne tvoriť vety so záporom. • samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. • tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. • počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. 	<p>veta</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá veta -holá, rozvítá, rozvítá s viacnásobným vetným členom, • jednočlenná veta – slovesná / neslovesná, • dvojčlenná veta – úplná/ neúplná, • jednoduché súvetie, • interpunkcia vo vete <p>hlavné vetné členy</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmet – vyjadrený / nevyjadrený, • prísudok – slovesný/ neslovesný/slovesno-menný, • vetný základ <p>vedľajšie vetné členy</p> <ul style="list-style-type: none"> • predmet, • príslovkové určenie, • prívlastok – zhodný/nezhodný • prístavok <p>vetné sklady</p> <ul style="list-style-type: none"> • prisudzovací, • zhoda

2. časť – sloh

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
tretí	1. Práca s informáciami	7
	2. Administratívne útvary	9
	3. Rétorika a komunikácia	10
	4. Projekt	7

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z obsahového i formálneho 	

hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.

- na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.
- samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.
- v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný veku žiaka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.
- na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej, vyvodiť hlavnú myšlienku a pointu.
- obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
- vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady.
- prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.
- vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
- rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní.
- identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov.
- na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície

PRÁCA S INFORMÁCIAMI (5)

- informácia
- kľúčové slová,
- osnova,
- poznámky - konspekt,
- **výt'ah**

ADMINISTRATÍVNE ÚTVARY (7)

- **prihláška,**
- **životopis,**
- **úradný / štruktúrovaný životopis,**
- **úradný list**

RÉTORIKA A KOMUNIKÁCIA (10)

- artikulácia,
  - sila hlasu,
  - gestikulácia,
  - mimika
  - postoj,
  - hlavná myšlienka,
  - téma,
  - pointa,
  - slávnostný príhovor / prívet
  - **slávnostný prejav,**
  - názor,
  - diskusia,
  - debata
  - argument,
  -
  -
  -
  -
  - vysielateľ,
  -
  -
  - situácia
  -
  - komunikácia,
  - komunikácia
- protiargument,
dokazovanie,
dôkaz
odosielateľ /
prijímateľ,
komunikačná
efektívna
asertívna

štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.

- určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi.
- identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
- na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.
- navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
- na základe analýzy komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.
- urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu.
- vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
- vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.
- z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich.
- pripraviť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému.
- pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii.
- pri písaní textu zohľadniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.
- prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
- pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného

PROJEKT (7)

- projekt,
- tabuľka – názov, hlavička, riadok, stĺpec
- graf

<p>jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte. • zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte. • systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte. • vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte. • zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte a použiť ich v texte. • z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte. • porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov. • samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého. • prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu. • zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá. • napísať čistopis. • spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť. • sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky. • samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu 	
---	--

<p>komunikačnej situácii.</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatne pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne. • samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému. • použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. • v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. • v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu • pohoťovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže vhodné výrazové prostriedky • správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu. • zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom. • vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov. • v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie. • samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text. • na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvary a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera. • vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvary/žánru a vhodného	
--	--

<p>jazykového štýlu.</p> <ul style="list-style-type: none"> primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. 	
--	--

3. časť – literatúra

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
tretí	1. Próza	50
	2. Poézia	16

PRÓZA (50)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a uviesť ich príklady. na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu prozaického textu. na základe analýzy prerozprávať obsah prozaického textu. určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru a svoje tvrdenie odôvodniť. vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečíta a prezentuje v dramatizovanom čítaní. vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície. vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu. nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť. rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. 	<p>všeobecné pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> literárna forma - poézia, próza, literatúra pre deti, dobrodružná literatúra, umelecká literatúra náučná literatúra literatúra faktu, vedecko-fantastická literatúra, vedecko-populárna literatúra <p>literárne druhy</p> <ul style="list-style-type: none"> lyrika- prírodná lyrika, ľúbostná lyrika, epika <p>štruktúra diela</p> <ul style="list-style-type: none"> hlavná myšlienka, dej, téma, literárna postava - hlavná, vedľajšia, rozprávač – ja/on forma, spôsob rozprávania vnútorná kompozícia diela – úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, vonkajšia kompozícia lit. diela – nadpis, odsek, kapitola, diel

<ul style="list-style-type: none"> • analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. • vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uvedie, čo ho vyvolalo. 	<p><u>štylizácia textu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dialóg, • monológ <p><u>literárne žánre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poviedka, • román – detektívny román, dobrodružný román, biografický román, historický román, dievčenský román, román vo forme denníka
--	--

POÉZIA (16)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p><u>Žiak vie/dokáže:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • recitovať básneň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov a vytvoriť vlastné príklady. • analyzovať básneň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. • určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. • vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým. • určiť v texte štylistické prostriedky a vysvetliť ich. • vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p><u>všeobecné pojmy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • literárna forma - poézia, próza, • umelecká literatúra <p><u>literárne druhy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • lyrika- prírodná lyrika, ľúbostná lyrika • epika <p><u>literárne žánre</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pieseň, • básneň, • modlitba <p><u>štruktúra diela</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hlavná myšlienka, • téma , • nadpis, • verš, • strofa <p><u>štylizácia textu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • básnické umelecké prostriedky - prirovnanie, zdobenina, personifikácia, epiteton, nonsens metafora, básnická otázka <p><u>metrika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rým – združený, striedavý, obkročný, prerývaný • rytmus;

	• refrén, • viazaná umelecká reč • verš, • voľný verš

V. Metódy a formy práce

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy a formy všeobecne:

- Motivačné metódy ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela alebo inej pomôcky).
- Expozičné metódy - *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností), *aktívne počúvanie*, *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (názorná ukážka), *pozorovanie* (cielené vnímanie objektov a procesov).
- Problémové metódy - (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení), *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu požadovaného textu a jeho vizuálnej stránky).
- Aktivizujúce metódy - *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia danej problematiky), *situčná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *kompozícia* (vypracovanie slohových prác).
- Fixačné metódy - *metódy opakovania a precvičovania* (ústne a písomné opakovanie, domáce úlohy a pod.).

Metódy a formy v jednotlivých častiach predmetu:

1. časť - jazyk

- Argumentačná metóda (výber hodín zameraných na výklad teórie a nových vedomostí)
- skupinové, individuálne vyučovanie, práca v dvojiciach (pri praktickom precvičovaní jednotlivých gramatických vedomostí a tém)
- spoločenská komunikácia – dialógy, samostatné prejavy (vybrané časti z tematického celku zvuková stránka jazyka, významová rovina)
- hravé formy výučby (uplatnené vo výbere hodín zameraných na opakovanie tematického celku, ich využitie bude podmienené povahou cieľovej skupiny žiakov)
- čítanie s porozumením – (pri práci s jednoduchými textami, plagátmi, tabuľky, zadania jednotlivých gramatických úloh...)
- písomný prejav – (precvičovanie pravopisu)
- porovnávanie a hodnotenie (pri porovnávaní jednotlivých gramatických odchýlok najmä v tvarosloví)
- Kooperatívne gramatické cvičenia

2. časť – sloh

- Tvorba vlastných textov (vybrané vyučovacie jednotky)
- argumentačná metóda (výber hodín zameraných na výklad teórie a nových vedomostí)
- skupinové, individuálne vyučovanie, práca v dvojiciach (pri praktickom precvičovaní jednotlivých slohových postupov)
- spoločenská komunikácia – dialógy, samostatné prejavy (vybrané časti z tematického celku informačný slohový postup – bežná komunikácia)
- hravé formy výučby (uplatnené vo výbere hodín zameraných na opakovanie tematického celku, ich využitie bude podmienené povahou cieľovej skupiny žiakov)
- čítanie s porozumením – (pri práci s jednoduchými textami, plagátmi, tabuľky...)
- jednoduchý písomný prejav – (pozvanie, pohľadnica, rozprávanie, opis)
- porovnávanie textov a ich hodnotenie (pri porovnávaní jednotlivých slohových postupov a útvarov)

3. časť - literatúra

- Práca s umeleckým textom (vybrané ukážky textov na hodinách literatúry, pokiaľ nie je text k danej téme v učebnici literatúry)
- Práca s literárnymi ukážkami (výber vhodných ukážok z učebnice literatúry – ak spĺňajú požiadavky témy vyučovacieho procesu)
- Skupinová práca (pri tvorbe vlastných textov – literatúra – výber vyučovacích hodín so zameraním na tematické celky: *krátke formy ľudovej slovesnosti, krátka próza, báseň, divadelná hra.*)
- Tvorba skupinových „projektov“ (vid' skupinová práca)
- Interpretácia diel, analýzy (pri práci s ukážkami na vybraných hodinách literatúry)
- Komunikácia, debata, diskusia
- IKT – PowerPoint (využitie dostupných materiálov na vybraných hodinách)
- Dramatizácia (výber vyučovacích hodín so zameraním na tematický celok: *divadelná hra*)
- Prezentácia projektov (výber vyučovacích hodín so zameraním na skupinovú prácu)
- Filmová produkcia (literatúra – zhrnutie tematického celku *filmová hra*)

VI. Učebné zdroje a pomôcky

1. časť – jazyk

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 5.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 6. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 6.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 7. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 7.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 8. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 8.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2007.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; KESSELOVÁ, Jana: Slovenský jazyk pre 6. Ročník základných škôl. Prvé vydanie. Bratislava: SPN, 2009.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; BALÁŽIKOVÁ, Katarína: Slovenský jazyk I pre gymnáziá s osemročným štúdiom. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2001.

OLOŠTIAK, Martin; OLOŠTIAKOVÁ, Lucia: Slovenský jazyk v kocke pre základné školy a nižšie ročníky viacročných gymnázií. Prvé vydanie. Bratislava: Fragment, 2008.

SVOBODOVÁ, Margita: Diktáty zo slovenčiny pre 5. a 6. Ročník ZŠ. 6. upravené vydanie. Bratislava: Mgr. Margita Svobodová, 2000.

LUKAČKOVÁ, Renáta; SOLČANSKÁ, Beata: Budem vedieť pravopis. Didaktis, 1998.

HEVIER, Daniel: Heviho diktátor

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

BENKOVÁ, Jozefína; RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 1. Prvé vydanie. Bratislava: MEDIA TRADE - SPN, 2002.

PATÁKOVÁ, Marta: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 2 - skladba. Prvé vydanie. Bratislava: MEDIA TRADE - SPN, 2002.

RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 3 - tvaroslovie. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2003.

RÝZKOVÁ, Anna: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 4 – náuka o slove. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2004.

Krátky slovník SJ

Synonymický slovník

Pravidlá slovenského pravopisu

Frazeologický slovník

Školský slovník spisovnej slovenčiny

Homonymický slovník

Paronymický slovník

Morfematický slovník

Okazionalizmy v hovorovej slovenčine

Teória motivácie v lexikálnej zásobe, Náuka Prešov

Lexikálna sémantika a derivatológia, Náuka Prešov

Život so slovotvorbou a lexikológiou, náuka Prešov

Slovné druhy – Stiefel – Eurocard

Závesná mapa – Slovné druhy I., II.

Slovenský jazyk – sada máp

Závesná mapa – Skladba jednoduchej vety

Závesná mapa – Hlávky a rozličné znamienka

Slovenský jazyk – Skladba jednoduchej vety

DVD – Význam slovenčiny, Jazyk a folklór

DVD – Banka mojich slov, Prečo mám rád slovenčinu, Učitelia o slovenčine

DVD – Nárečia, Každý sme učiteľom slovenčiny

Výukový program – Animovaný SJ

Výukový program – Zvukové diktáty

2. časť – sloh

IHNÁTKOVÁ, Natália: Komunikácia a sloh pre 1. Až 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2002.

CESNAKOVÁ, Eva; HÚSKOVÁ, Alexandra: Cvičenia zo slovenského jazyka pre gymnáziá s osemročným štúdiom 5 – komunikácia a sloh. Prvé vydanie. Bratislava: SPN – Mladé letá, 2004.

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 6. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 6.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2004.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 7. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 7.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2005.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 8. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk – zberka úloh a cvičení pre 8.ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2006.

KRAJČOVIČOVÁ, Jarmila; CALTÍKOVÁ, Milada: Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ. Prvé vydanie. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2007.

OLOŠTIAK, Martin; OLOŠTIAKOVÁ, Lucia: Slovenský jazyk v kocke pre základné školy a nižšie ročníky viacročných gymnázií. Prvé vydanie. Bratislava: Fragment, 2008.

FINDRA: Štylistika slovenčiny v cvičeniach. Osveta

HOLIČ: Rétorika. Enigma

Základy praktickej rétoriky, Náuka Prešov

Závesná mapa – Funkčné jazykové štýly

Závesná mapa – Slohové postupy

DVD – Banka mojich slov, Prečo mám rád slovenčinu

DVD – Komunikácia

DVD – Myšlienky sú riekami slov, Vieme rozprávať?

3. časť – literatúra

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 5. ročník základných škôl. Prvé vydanie. Bratislava: LITERA, 1997.

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl. Druhé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2000.

PETRÍKOVÁ, Daniela a spol.: Literárna výchova pre 7. ročník základných škôl. Druhé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2000.

OBERT, Viliam: Literárna výchova pre 1. a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom – zbierka cvičení. Prvé vydanie. Bratislava: OG – POĽANA, 2005.

HEVIER, Daniel: Heviho škola tvorivosti. Prvé vydanie. Bratislava: Perfekt, 2008.

ZÁTURECKÝ: Slovenské príslovia, porekadlá, pranostiky a hádanky

ŠTRAUS: Princíp hry v slovenskej poézii

ŠTRAUS: Základy slovenskej verzológie

ŠTRAUS: Slovník poetiky

PAVLOVIČ: Lov slov

Kol. autorov: Hviezdoslav v interpretáciách

VALČEK: Slovník literárnej teórie

Kontúry slovenskej lit. pre deti a mládež, Náuka Prešov

CD nosiče s nahrávkami detských populárnych piesní

Filmy

DVD – Rozprávky, P.O.Hviezdoslav

DVD – Krása recitácie

DVD – Hory a krásy Slovenska v slovenčine, Tvorivé písanie

EZOP: Bájky

Staré grécke báje a povesti

HEVIER: Odlet papierových lastovičiek

DUŠEK, D.: Pištáček

JOBUS, B.: Láskavé rozprávky

HEVIER: Futbal s papučou

VII. Hodnotenie predmetu

Predmet je hodnotený váhovým systémom, klasifikovaný známku.

Počet známok za polrok: minimálne 6

(2x diktát, 2x známka z jazykového učiva – skúšanie formou testov, 1x známka z literárneho učiva, 1x kontrolná slohová práca + priebežne /test, skúšanie, aktivity, problémové úlohy.../)

• **Váhy známok:**

Váha 1

- „motivačné známky“ – za báseň, dobre vypracovanú DÚ, za samostatnú prácu na hodine /čítanka, krátka esej - úvaha, vynikajúci referát, cvičná slohová práca, práca s problémovou úlohou, päťminútovka apod./
- ústna odpoveď

Váha 2

- diktát /4x za rok, rozsah 81 – 90 plnovýznamových slov /

Zameranie diktátov:

- 1.- opakovanie učiva z 2. ročníka na začiatku 3. ročníka
2. – podstatné mená mužského rodu - zvieracie
3. - podstatné mená mužského rodu – neživotné zakončené na –r, -l
4. - záverečné opakovanie učiva z 3. ročníka

- kontrolná slohová práca (2x za rok)

1. – slávnostný prejav
2. - životopis

- testy (opakovanie tematických celkov)

• Hodnotenie kontrolných diktátov:

- 0 – 1 chyba = 1
- 2 – 3 chyby = 2
- 4 – 7 chýb = 3
- 8 – 10 chýb = 4
- 11 – viac chýb = 5

• Hodnotenie kontrolnej slohovej práce:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava

Čitateľnosť - zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.

Zreteľné grafické členenie odsekov - na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.

Prepísanie práce z konceptu do čistopisu - práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.

Čistota textu - bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtat', v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.

Dodržiavanie okrajov - vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.

Dodržanie predpísaného rozsahu - ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t. j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2. Vnútorňá forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)

Dodržanie témy - práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.

Myšlienkové vyústenie - zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou.

Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)

Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu - dodržanie žánrovej formy.

Vnútoraná stavba, členenie textu - členenie textu do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápleтка, zauzl'ovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.

Nadväznosť a logickosť textu - úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)

Správne využitie slovných druhov - slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.

Morfologická správnosť jazykových prostriedkov - správne väzby slovíes, správne pádové koncovky a pod.

Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov - správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.

Rôznorodosť, variabilnosť - rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov.

Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citoslovíec. Úvaha – umelecké prostriedky.

Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)

4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb

Štýl (max. 4 body)

Správna štylizácia viet - zrozumiteľnosť textu ako celku.

Tvorivosť - tvorivá lexika.

Pútavosť - Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)

Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní

Práca by nemala obsahovať - nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Stupnica hodnotenia slohových prác:

28 – 26b = 1
25 – 21b = 2
20 – 14b = 3
13 – 9 b = 4
8 – 0

Stupnica hodnotenia testov a písomných prác SJL:

100% - 90% = 1
89% - 75% = 2
74% - 50% = 3
49% - 30% = 4
29% - 0% = 5

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválibebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Anglický jazyk –úroveň A2, terciá - prvý cudzí jazyk
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie anglického ako 1. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **anglického jazyka ako 1. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená štvorhodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie v **anglickom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v anglickom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa, a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vzdelávania v anglickom jazyku v tercií je dosiahnuť úroveň A2 podľa SERR pre jazyky. Preto vyučovací proces sa bude organizovať tak, aby vzdelávanie v tomto predmete smerovalo k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov, t. j. :

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t.j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu
- tvorivé myslenie t.j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov
- prosociálne a prosociálne myslenie t.j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať ich pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií;
- pochopiť zámer zadanej úlohy;
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru;
- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov;
- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií;
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém;
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť.

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách;
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.;
- udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom najjednoduchších bežných výrazov.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok);
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zistiť postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi;
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru;
- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

IV. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná;
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života;
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach;
- identifikovať tému vypočutej diskusie;
- porozumieť základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe;
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru;
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu;
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach;
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty;
- porozumieť jednoduchým osobným listom;
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy;
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie;
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy;
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny;

- identifikovať hlavnú tému diskusie, ak je reč pomalá a jasná;
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy;
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení;
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne;
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie;
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto;
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok;
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže:

- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi,
- dokáže napísať jednoduché vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia,
- vie napísať pozvanie a reagovať na pozvanie prijatím alebo odmietnutím

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci nižšieho stredného vzdelávania sa v anglickom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A2. Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. Funkcie sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť.

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úroveň A2

Žiak na úrovni A2 dokáže:

KOMPETENCIE	FUNKCIE
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti

	Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Ospravedlniť (sa)
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/ niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Pripomenúť niekomu niečo Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať
18. Korešpondovať	Začať list Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

V. Obsahový štandard

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 4 hodiny

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Ľudské telo
• Fyzické charakteristiky, charakterové vlastnosti človeka
• Choroby a nehody
• Zdravý spôsob života
• Nemocnica a klinika, lekárne a lieky

Vzdelávanie a práca (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Pracovné činnosti a profesie
• Pracovné podmienky

Človek a príroda (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Zvieratá
• Počasie a klíma
• Človek a jeho životné prostredie
• Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Záľuby
• Literatúra, divadlo a film
• Rozhlas, televízia a internet

Výživa a zdravie (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Stravovacie návyky
• Zdravá výživa

Odievanie a móda (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Základné druhy oblečenia
• Odevné doplnky
• Druhy a vzory odevných materiálov
• Výber oblečenia
• Móda a jej trendy

Krajiny, mestá a miesta (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Krajiny a svetadiely
• Geografický opis krajiny

Profesia a pracovný život (4)
Obsahový štandard

- Výber profesie
- Zamestnania
- Pracovné pomery a kariéra
- Platové ohodnotenie
- Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva (4)

Obsahový štandard

- Technické vynálezy
- Vedecký pokrok

Vzory a ideály (4)

Obsahový štandard

- Človek, jeho vzory a ideály
- Pozitívne a negatívne vzory
- Individuálne priority a hodnoty

Jazyková dimenzia (90)

- prídavné mená s koncovkou -ed, -ing
- poradie prídavných mien – veľkosť, tvar a farba
- prídavné meno + *too, enough*
- modálne slovesá *had to, didn't have to, could, couldn't, can, can't, will – be able to, must, mustn't, have to, should, shouldn't, might*
- sloveso + neurčitok
- sloveso + ing
- slovesá s predložkovými väzbami
- statické a dynamické slovesá
- vyjadrenie minulosti pomocou *used to*
- trpný rod v jednoduchých formách
- bežné frázové slovesá
- jednoduchý a priebehový minulý čas, tvorba otázky, odpovede a záporu
- budúci dej vyjadrený pomocou *will*, tvorba otázky a záporu
- vyjadrenie budúceho deja pomocou *to be going to*
- predprítomný čas, tvorba otázky, odpovede a záporu
- jednoduché určujúce vzťažné vety s použitím *who, which, that, where*
- nulový a prvý kondicionál
- krátka prídavná otázka
- vyjadrenie účelu pomocou neurčitku
- súvetia s použitím *when* a *while*
- väzba *I'd love to/I want to* + sloveso

VI. Metódy a formy práce

A/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

B/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

C/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí: ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry.

D/ Klasické didakticko-diagnostické: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

Project 4

Prekladové slovníky

Výkladové slovníky

Časopisy

Gramatické príručky

Internet

VIII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 4 hodiny týždenne

Kritériá hodnotenia:

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- kombinovať hodnotenie známku so slovným hodnotením
- rešpektovať individuálne osobitosti žiaka

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostikovaním žiaka
- sústavným sledovaním výkonu žiaka
- rôznymi druhmi skúšok (ústne, písomné)
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka

SYSTÉM VÁŽENÉHO PRIEMERU

V jednom klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

2 známky zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha1 alebo 2-podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede - konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – (váha1 alebo 2 podľa náročnosti)

1 známka zo súhrnného testu/slohového útvaru (váha 2)

1 známka z gramatického testu (váha1 alebo 2-podľa náročnosti)

Počas klasifikačného obdobia by mal žiak získať známku z jedného slohového útvaru – platí pre 1.- 4. ročník 4. roč. gymnázia a pre kvintu-oktávu 8. roč. gymnázia.* V ročníkoch prímea-kvarta – v kompetencii vyučujúceho.

*(Vzhľadom na TVVP, však môže dôjsť k posunu termínov písania slohových prác, záväzné však je, aby žiaci zvládli dva slohové útvary počas jedného školského roka).

V druhom klasifikačnom období 4. ročníka a Oktávy žiak získa minimálne 4 známky:

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1 alebo 2 - podľa náročnosti)

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – váha 1 alebo 2 podľa náročnosti)

1 známka zo súhrnného testu / slohového útvaru (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1 alebo 2 podľa náročnosti)

BODOVÝ SYSTÉM

V klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

2 známky zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (10-20 bodov-podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – 10-20 bodov)

1 známka zo súhrnného testu /slohového útvaru (20 bodov)

1 známka z gramatického testu (10-20 bodov-podľa náročnosti)

Počas klasifikačného obdobia by mal žiak získať známku z jedného slohového útvaru – platí pre 1.- 4. ročník 4. roč. gymnázia a pre kvintu-oktávu 8. roč. gymnázia.* V ročníkoch prímea -kvarta v kompetencii vyučujúceho.

*(Vzhľadom na TVVP, však môže dôjsť k posunu termínov písania slohových prác, záväzné však je, aby žiaci zvládli dva slohové útvary počas jedného školského roka).

V druhom klasifikačnom období 4. ročníka a Oktávy žiak získa minimálne 4 známky:

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (10-20 bodov podľa náročnosti)

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – 10-20 bodov)

1 známka z veľkého testu /zhrnutie učiva/ (20 bodov)

1 známka z gramatického priebežného testu (10-20 bodov)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň B1-B2 /podľa ročníka/

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

VZ = známka x váha + známka x váha + známka x váha ...

súčet hodnôt váh

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Nemecký jazyk Tercia A1
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie nemeckého jazyka ako 2. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **nemeckého jazyka ako 2. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená **dvoj** hodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie v **nemeckom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v nemeckom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa a podobne v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby komunikačný zámer sa realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci:

- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhali cudzincom, ktorí sú v ich vlastnej krajine;
- si dokázali vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkujú im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si nemeckého jazyka;

- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja; udržať pozornosť pri prijímaní informácií;
- pochopiť zámer zadanej úlohy;
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa nemeckým jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené slovné spojenia
- vyhláskať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa.

Pragmatická kompetencia

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „ a alebo „ potom „,

- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

IV. Komunikačné činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi
- porozumieť každodenným výrazom, týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb.

2. Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiáloch a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými, orientačnými pokynmi.

3. Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť.

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly

- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie.

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach
- opísať seba, čo robí, kde žije.

V. Predmetové kompetencie

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu

<p>8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne</p>	<p>Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím</p>
<p>9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus</p>	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu</p>
<p>11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti</p>	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zakazu/Spochybníť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť</p>
<p>12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností</p>	<p>Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať</p>
<p>13. Reagovať na príbeh alebo udalosť</p>	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapilo Vyjadriť nezáujem</p>
<p>14. Ponúknuť a reagovať na ponuku</p>	<p>Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
<p>15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti</p>	<p>Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodať odvahu/Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie</p>
<p>17. Reagovať pri prvom stretnutí</p>	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok</p>
<p>19. Telefonovať</p>	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>

<p>24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené</p>	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy Nahradit' zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</p>
---	--

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: Tercia – Nemecký jazyk v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Tercia	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	10
	Obchod a služby	10
	Výživa a zdravie	10
	Náš domov	10
	Krajiny, mestá a miesta	10
	Jazykové prostriedky	16

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočuť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené
- Prerozprávať prečítaný text.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (10)

Obsahový štandard

- Ľudské telo
- choroby a nehody
- zdravý spôsob života
- fyzické charakteristiky

Obchod a služby (10)

Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • nákupné zariadenia, • služby,

Výživa a zdravie (10)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • zdravá výživa, • príprava jedál, • stravovacie návyky,

Náš domov (10)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • môj dom / byt, • zariadenie bytu,

Krajiny, mestá a miesta (10)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • moja krajina a moje mesto, • orientácia v meste – doprava

Jazykové prostriedky (16)
Obsahový štandard
Morfológia
Podstatné mená
<ul style="list-style-type: none"> • skloňovanie podstat. mien v N, G, D, A – po člene určitom a neurčitom, • tvorenie množného čísla,

Jazykové prostriedky (4)
Obsahový štandard
Zámená
<ul style="list-style-type: none"> • skloňovanie osobných zámen, • používanie opytovacích zámen (wer, wie, welche, was, wo, wohin, wie viel, wann, um wie viel), • skloňovanie prívlastňovacích zámen (mein, dein, ihr, euer, unser, Ihr)

Jazykové prostriedky (7)
Obsahový štandard
Slovesá
<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý a zložený minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves • budúci čas • zvrtné slovesá

Jazykové prostriedky (5)
Obsahový štandard
Predložky <ul style="list-style-type: none"> • predložky s 3. pádom: aus, bei, mit, nach, von, zu, • predložky so 4. pádom: durch, für, gegen, ohne, um, • predložky s 3. a 4. pádom: an, auf, in, vor, neben, ...,

Jazykové prostriedky (4)
Obsahový štandard
Syntax <ul style="list-style-type: none"> • slovosled vo vedľajších vetách po spojke „, weil, dass , wenn • vedľajšie vety s um ..... zu

Jazykové prostriedky (4)
Obsahový štandard
Lexikológia <ul style="list-style-type: none"> • frázy : was tut weh ? , was fehlt Ihnen? , hast du dir weh getan ? ... • Frázy: wo kann man ? , wie komme ich ? ...

VII. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnosticské:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VIII. Učebné zdroje

Wir 2 (Modul 5 a 6) Wir 3 (Modul 7)
časopisy v nemeckom jazyku
Prekladové slovníky
Aktivity podľa SERR pre A2
CD, DVD, video a audio nahrávky, IKT
Európske jazykové portfólio

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 2 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

- 1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1, 2 podľa náročnosti)
- 1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie, simulácia, opis obrázkov, dialóg – váha 1, 2 podľa náročnosti)
- 1 známka zo slohovej písomnej práce (váha 2)
- 1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1, 2 podľa náročnosti)
- 1 známka z diktátu, projektu, resp. inej aktivity (váha 1, 2 podľa náročnosti)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň A2

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice**:

100% – 90 %	=	výborný
89% - 75%	=	chválitebný
74% - 50%	=	dobry
49% - 30%	=	dostatočný
29% - 0%	=	nedostatočný

$$VZ = \underline{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}$$

súčet hodnôt váh

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor

Pri výslednej klasifikácii sa zohľadňuje aj systematická a sústavná pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Ruský jazyk	A1
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia	

I. Charakteristika predmetu

Ruský jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v ruskom jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie ruského jazyka ako 2. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **ruského jazyka ako 2. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená dvojhodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie vo **ruskom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie vo ruskom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne **B 1** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne B2

Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby komunikačný zámer sa realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci:

- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhali cudzincom, ktorí sú v ich vlastnej krajine;
- dokázali si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkujú im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak na úrovni A1 dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- rozoznávať, pochopiť a efektívne používať jednotlivé stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj budúci profesijný rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- identifikovať základné reálie krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými reáliami vlastnej krajiny,
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie krajín, v ktorých sa hovorí cudzím jazykom,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu;
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie

- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa;
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia;
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť

Pragmatická kompetencia

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“;
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu

IV. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam;
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi;
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb

2. Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch;
- získať približnú predstavu o
- obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu;
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi

3. Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky;
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne;
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- začať, udržiavať a ukončiť rozhovor,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch
- interpretovať a odovzdávať informácie.

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení;
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly;
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má;
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie

V. Predmetové kompetencie

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť. Prehľad kompetencií a funkcií jazyka.

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu

	Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa

	<p>Odmietnuť obvinenie Vyčítať</p>
<p>13. Reagovať na príbeh alebo udalosť</p>	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapilo Vyjadriť nezáujem</p>
<p>14. Ponúknuť a reagovať na ponuku</p>	<p>Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
<p>15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat v budúcnosti</p>	<p>Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvahu/ Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie</p>
<p>16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti</p>	<p>Spomenúť si na niečo/niekoľo Vyjadriť, že som na niečo/niekoľo zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať</p>
<p>17. Reagovať pri prvom stretnutí</p>	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok</p>
<p>18. Korešpondovať</p>	<p>Korešpondovať Začať list Ukončiť list</p>
<p>19. Telefonovať</p>	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
<p>20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým</p>	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
<p>24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené</p>	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</p>

25. Porozprávať niečo

Rozprávať príbeh
Začať príbeh, historku, anekdotu
Zhrnúť príbeh, historku

VI. Obsah vzdelávania**Ročník:** Tretí v osemročnej forme štúdia**Hodinová dotácia:** 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Tretí	Záľuby, voľný čas	8
	Vzdelávanie práca	7
	Rodina	8
	Človek a príroda	8
	Krajina, jazyk ktorej sa učím	5
	Starostlivosť o zdravie	5
	Multikultúrna spoločnosť	2
	Bývanie	5
	Jazykové prostriedky	18

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.**Žiak vie:**

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočuť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne.
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Telefonovať
- Vymieňať si názory, komunikovať s niekým
- Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené
- Prerozprávať prečítaný text.

Záľuby, voľný čas (8)**Obsahový štandard**

- Čo sme robili v lete

- Ako trávia voľný čas deti ,
- Čo robia vo voľnom čase dospelý
- Práca s textom Poľovník za kameňom

Vzdelávanie a práca (7)

Obsahový štandard

- rozhovor o škole,
- pozdrav, vyuč. predmety, činnosti na vyučovacej hodine
- Kto je to? práca s obrázkami s témou profesia
- práca s textom Zvláštny prípad
- projekt Naša škola
- môj rozvrh hodín

Rodina(8)

Obsahový štandard

- Ako pomáhaš doma
- Kto je na fotografii?,
- Práca s textom Otec, mama a ja
- Naša rodina- projekt

Človek a príroda (8)

Obsahový štandard

- zvieratá – domáce, divo žijúce, kvety, stromy
- máme radi prírodu,
- Práca s textom Lev a pes
- hádanky, rébusy

Krajina, jazyk ktorej sa učím (5)

Obsahový štandard

- Petrohrad – mesto na Neve
- Kultúrne pamiatky Petrohradu
- Práca s textom Štyri názvy mesta
- Čo by som chcel vidieť v Petrohrade

Starostlivosť o zdravie(5)

Obsahový štandard

- slovná zásoba – choroby
- U lekára
- V lekárni
- Časti ľudského tela
- Práca s textom Lekár a pacient

Multikultúrna spoločnosť(2)

Obsahový štandard

- sviatky, ako ich oslavujeme - slovná zásoba

- báseň Jedlička
- práca s textom Snežný zajačik,
- príslovia, hádanky, žarty

Bývanie(5)

Obsahový štandard

- slovná zásoba-дом, byt, nábytok,
- množné číslo,
- rozlíšenie významu a používania slovies vedieť a poznať,
- príslovia, hádanky,žarty

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Podstatné mená :

- inštrumentál podstatných mien
- Počítanie životných a neživotných podstatných mien

Jazykové prostriedky (1)

Obsahový štandard

Prídavné mená :

- spájanie prídavných mien s podstatnými menami
- koncovky prídavných mien

Jazykové prostriedky (3)

Obsahový štandard

Zámená:

- osobné
- privlastňovacie

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Slovesá:

- Slovesá pohybu идти, ходить, ехать, ездить

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Číslovky

- 2 dniia nazad , čerez 5 minut
- radové číslovky

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Príslovky:

- Vyjadrovanie miesta, konštrukcie **вон там, вот здесь**

Jazykové prostriedky (2)**Obsahový štandard****Predložky:**

- preložky **над, перед, между** s inštrumentálom
- predložky **о, об** s lokálom podst.mien,

Jazykové prostriedky (4)**Obsahový štandard****Syntax**

Vetné konštrukcie:

- opytovacie
- oznamovacie
- vyjadrovanie záporu
- konštrukcia **памятник кому,**
- väzba **работать кем**

VII. Metódy a formy práce**a) Motivačné:**

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnosticské:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VIII. Učebné zdroje

učebnica **Ruský jazyk pre 6. ročník základných škôl** : Elena Kováčiková, Valentína Glendová,
pracovný zošit **Ruský jazyk pre 6. ročník základných škôl** : Elena Kováčiková, Valentína Glendová,
obrazové prílohy, mapy, kazety, CD, DVD, PC.

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Hodinová dotácia - 2 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie, simulácia, opis obrázkov, dialóg – váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka zo slohovej písomnej práce (váha 2)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1, 2 podľa náročnosti)

1 známka z diktátu, projektu, resp. inej aktivity (váha 1, 2 podľa náročnosti)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň A2

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

100% – 90 % = výborný

89% - 75% = chváľitebný

74% - 50% = dobrý

49% - 30% = dostatočný

29% - 0% = nedostatočný

$VZ = \underline{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}$

súčet hodnôt váh

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 zaokrúhľujeme nadol

- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor

Pri výslednej klasifikácii sa zohľadňuje aj systematická a sústavná pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Francúzsky jazyk – Tercia A1
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Francúzsky jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia vo francúzskom jazyku je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie francúzskeho jazyka ako 2. cudzieho jazyka. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka

Na vyučovanie **francúzskeho jazyka ako 2. cudzieho jazyka** v treťom ročníku osemročného štúdia je podľa školského vzdelávacieho programu určená 2-hodinová dotácia. Požiadavky pre vzdelávanie vo francúzskom jazyku vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie vo francúzskom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu francúzsky jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci dokázali:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- epšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti;
  - opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich;
  - uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
  - chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
  - dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
  - kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
  - udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií;
  - pochopiť zámer zadanej úlohy;
  - účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách;
  - aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
  - využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 si rozvíja jazykové kompetencie tak, že počas štúdia dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu;
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie;
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru;
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa;
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia;
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

Sociolingválna kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 si rozvíja sociolingválne kompetencie tak, že počas štúdia dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1 si rozvíja pragmatické kompetencie tak, že počas štúdia dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“;
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu

IV. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť v priebehu vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam;
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi;
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb.

2. Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť;
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach;
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch;
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu;
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi.

3. Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky;
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne;

- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť.

4. Ústny prejav

Ústny prejav- dialóg

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení;
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly;
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má;
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú;
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa na úrovni A1 počas štúdia dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach;
- opísať seba, čo robí, kde žije.

V. Kompetencie a funkcie jazyka

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas

	<p>Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty</p>
5. Vyjadriť svoju vôľu	<p>Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)</p>
6. Vyjadriť svoju schopnosť	<p>Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť</p>
7. Vnímať a prejavovať svoje city	<p>Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu</p>
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	<p>Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím</p>
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páci, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu</p>
10. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz Odmietnuť Zakázať</p>
11. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	<p>Ospravedlniť sa</p>
12. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem</p>
13. Ponúknuť a reagovať na ponuku	<p>Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
14. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým / niečím Adresovať niekomu svoje želanie</p>
15. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať</p>

	Predniesť prípitok
16. Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor Odpovedať
17. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
18. Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova / vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: Tercia - tretí v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Tercia	Rodina a spoločnosť	4
	Náš domov	4
	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	2
	Človek na cestách	4
	Vzdelávanie a práca	4
	Človek a príroda	4
	Voľný čas a záľuby	2
	Šport nám, my športu	4
	Krajiny, mestá a miesta	4
	Mládež a jej svet	4
	Krajina, ktorej jazyk sa učím	4
	Jazykové prostriedky	20

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočúť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Telefonovať
- Komunikovať
- Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené

Rodina a spoločnosť (4)

Obsahový štandard

- osobné údaje
- rodina, rodinné vzťahy
- národnosť, štátna príslušnosť
- tlačivá/dokumenty

Náš domov (4)

Obsahový štandard

- domov a jeho okolie
- bývanie v meste a na dedine

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (2)

Obsahový štandard

- charakterové vlastnosti človeka
- zdravý spôsob života

Človek na cestách (4)

Obsahový štandard

- dopravné prostriedky
- osobná doprava
- príprava na cestu a cestovanie
- turistika a cestovný ruch

Vzdelávanie a práca (4)

Obsahový štandard

- život študenta (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity)

Človek a príroda (4)

Obsahový štandard

- ročné obdobia
- počasie
- rastliny a zvieratá

Voľný čas a záľuby (2)

Obsahový štandard

- záľuby
- rozhlas, televízia a internet

Šport nám, my športu (4)

Obsahový štandard

- druhy športu
- športové disciplíny
- šport, ktorý ma zaujíma
- význam športu pre rozvoj osobnosti

Krajiny, mestá a miesta (4)

Obsahový štandard

- geografický opis krajiny
- moja krajina, moje mesto

Mládež a jej svet (4)

Obsahový štandard

- aktivity mládeže

Krajina, ktorej jazyk sa učím (4)

Obsahový štandard

- geografické údaje
- turistické miesta a kultúrne pamiatky
- o človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Jazykové prostriedky – morfológia (4)

Obsahový štandard

Zámená

- zámenná príslovka *y*
- ukazovacie zámená nesamostatné

Jazykové prostriedky – morfológia (4)

Obsahový štandard

Číslovky

- číslovky od 100 do milión

Jazykové prostriedky – morfológia (2)

Obsahový štandard

Príslovky

- príslovkové určenie miesta (*y*)

Jazykové prostriedky – morfológia (10)

Obsahový štandard

Slovesá

- časovanie nepravidelných slovies *lire, écrire, apprendre, prendre, comprendre, dire*
- blízky budúci čas (*futur proche*)
- neosobné slovesá (*il pleut*)

VII. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch

VIII. Učebné zdroje

učebnica- En français 2
pracovný zošit- En français 2
doplnkové materiály
Internet (počítač, tablet)
CD, DVD, video a audio nahrávky

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

- 1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1, 2 podľa náročnosti)
- 1 známka z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie, simulácia, opis obrázkov, dialóg – váha 1, 2 podľa náročnosti)
- 1 známka zo slohovej písomnej práce (váha 2)
- 1 známka z gramatického priebežného testu (váha 1, 2 podľa náročnosti)
- 1 známka z diktátu, projektu, resp. inej aktivity (váha 1, 2 podľa náročnosti)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň A1

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

Názov predmetu	Fyzika
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickú pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje tabelárnou a grafickou formou. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

Prierezové témy v predmete:

- Dopravná výchova / „Trpezlivo a bezpečne“ / Sila a pohyb

II. Ciele predmetu

Oblasť: Svet/prírodovedné poznatky a myšlienky

Žiaci

- opíšu spôsoby, ktorými prírodné vedy pracujú,
- vyhodnotia zisky a nedostatky aplikácií vedy,
- diskutujú na tému etických a morálnych otázok vyplývajúcich z aplikácie vedy,
- diskutujú o tom, ako je štúdium vedy podmienené kultúrnymi vplyvmi,
- chápu, ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi,
- považujú vedu za aktivitu spolupráce,
- demonštrujú znalosť vedeckých faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov,
- demonštrujú schopnosť používať vhodnú terminológiu, vrátane použitia symbolov.

Oblasť: Komunikácia

Žiaci vyjadrujú myšlienky, argumenty, praktické skúsenosti z pozorovania

- použitím vhodného slovníka a jazyka,
- použitím grafov a tabuliek,
- použitím vhodného formátu laboratórneho protokolu,
- použitím digitálnych technológií (určených školským vzdelávacím programom).

Oblasť: Prírodovedné bádanie/vykonávanie experimentov

Žiaci

- formulujú problém vo forme otázky, ktorá môže byť zodpovedaná experimentom,
-
- formulujú hypotézu,
- testujú hypotézu v podmienkach riadenia jednej nezávisle premennej veličiny,
- plánujú experiment,
- naznačia záver konzistentný s realizovaným experimentom, komentujú chyby merania,
- vyhodnotia celkový experiment vrátane použitých postupov,
- postupujú podľa slovných i písaných inštrukcií,
- vyberú a bezpečne použijú experimentálnu zostavu, materiál, techniku vhodnú na meranie,
- vykonajú experiment bezpečne, zaznamenajú údaje z pozorovania a merania,
- použijú vhodné nástroje a techniku na zber dát,
- spolupracujú v skupine rovesníkov zostavenej učiteľom.

Oblasť: Spracovanie dát

Žiaci

- riešia úlohy s úplne definovaným problémom, ako aj úlohy s neúplne definovaným problémom a neúplne definované úlohy,
- organizujú, prezentujú a vyhodnocujú dáta rôznymi spôsobmi,
- transformujú dáta prezentované jednou formou do inej formy vrátane matematických výpočtov, grafov, tabuliek,
- identifikujú trendy v dátach,
- vytvárajú predpovede založené na dátach,
- naznačujú závery založené na dátach,
- odhadujú dáta na základe vlastnej skúsenosti,
- použijú poznatky na vysvetlenie záverov.

III. Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním fyziky

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvorit', prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
1. Svetlo	22
2. Sila a pohyb	26
3. Práca, energia	18

Svetlo (21)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo, • porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov, • overiť experimentom priamočiare šírenie svetla, • rozlíšiť termíny – odrazené, prepustené a absorbované svetlo, • overiť experimentom rozklad svetla na spektrum, • overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov, • navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla, • navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona lomu svetla, • znázorniť obraz predmetu vytvorený spojkou a rozptylkou, • vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka, • určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi, • tvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery, • vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií. 	<ul style="list-style-type: none"> • svetelná energia a jej premena na teplo, výpočet tepla svetelný lúč, rovnobežné a rozbiehavé svetelné lúče • zdroj svetla, Slnko a žiarovka ako zdroje svetla • dôkazy priamočiareho šírenia svetla odrazené, prepustené a absorbované svetlo, rozklad svetla, farby spektra • absorbovanie a odraz farieb spektra povrchmi rôznej farby, svetlo a fotosyntéza • skladanie farebných svetelných lúčov • odraz svetla, zákon odrazu lom svetla, zákon lomu, vznik dúhy • zobrazovanie šošovkami • optické prístroje – lupa, fotoaparát • chyby oka, okuliare • svetelné znečistenie

Sila a pohyb (27)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies, • odmerať silu vhodne vybraným silomerom, určiť jeho rozsah a chybu 	<ul style="list-style-type: none"> • vzájomné pôsobenie telies, sila, značka F, jednotka sily N • gravitačná sila, značka F_g, vzťah na výpočet sily, ktorou Zem priťahuje

<p>merania,</p> <ul style="list-style-type: none"> znázorniť sily a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia, skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke, objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke, určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam, rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hydrostatického tlaku, analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia, zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách, zostrojiť graf závislosti dráhy od času pre rovnomerný pohyb, zostrojiť graf závislosti rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb, zistiť hodnoty (rýchlosť, čas, dráha) z grafu, interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre rôzne pohyby, riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb 	<p>telesá pri svojom povrchu $F_g = g \cdot m$, gravitačné zrýchlenie, značka g, gravitačné pole</p> <ul style="list-style-type: none"> meranie sily, silomer, kalibrácia silomera, chyba merania skladanie síl, rovnováha síl, otáčavé účinky sily ťažisko telesa a jeho určenie tlaková sila, tlak, značka p, jednotky tlaku Pa, hPa, kPa, MPa, vzťah $p = F / S$ hydrostatický tlak, značka p_h, vzťah $p_h = h \cdot \rho_k \cdot g$ atmosférický tlak, barometer, normálny atmosférický tlak trenie, trecia sila, meranie veľkosti trecej sily pohyb telesa, pohyb rovnomerný a nerovnomerný rýchlosť rovnomerného pohybu, značka v, jednotky rýchlosti m/s, km/h, km/s; vzťah $v = s / t$, priemerná rýchlosť v_p dráha rovnomerného pohybu, značka s, vzťah $s = v \cdot t$ grafické znázornenie rýchlosti a dráhy pohybu v čase
--	---

Práca, energia (18)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce, vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanicou prácou a teplom, medzi mechanicou prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa, vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie, vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií. 	<ul style="list-style-type: none"> mechanická práca, značka W, jednotka práce J, vzťah $W = F \cdot s$ výkon, značka P, jednotky výkonu W, kW, MW pohybová energia telesa, značka E_k, jednotky pohybovej energie J, kJ, MJ polohová energia telesa, značka E_p, jednotky polohovej energie J, kJ, MJ, vzťah $E_p = m \cdot g \cdot h$ vzájomná premena pohybovej a polohovej energie telesa, zákon zachovania mechanickej energie energia v prírode klasifikácia zdrojov energie s dôrazom na zdroje využívané na Slovensku nepriaznivé dôsledky zvyšovania spotreby energie

V. Metódy a formy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reproduktívna metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

V. Učebné zdroje

- Fyzika pre 8.ročník ZŠ a 3.roč. OG V. Lapitková, V.Koubek ISBN Neografia,a.s. Martin 2012
- Pracovné listy
- Pracovný zošit: Fyzika-pracovný zošit pre 8.ročník ZŠ a 1. ročník GOŠ, Patrik Kriek OrbispictusIstropolitana 2020

VI. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 3 známky
- Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní.
- Písomnú odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí informovať študentov o stupnici bodovania a poskytnúť študentovi ohodnotenú písomnú odpoveď k nahliadnutiu.
- Podľa počtu dosiahnutých bodov hodnotí učiteľ písomnú odpoveď stupnicou známk 1-5.
- O téme a termíne písomnej skúšky sú študenti informovaní s týždenným predstihom, o termíne krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

<i>počet bodov</i>	<i>známka</i>
1) 100% - 90%	- výborný
2) 89% - 75%	- chválitebný
3) 74% - 50%	- dobrý
4) 49% - 30%	- dostatočný
5) 29% - 0%	- nedostatočný

Výpočet polročnej a koncoročnej známky sa uskutočňuje na základe váhového priemeru známok:

druh odpovede	váha	známka z odpovede
ústna odpoveď	2	x
päťminútovka	1	y
aktivita, vyriešenie príkladu pri tabuli	1	m
vopred oznámená písomka (v polovici alebo na konci tematického celku)	2	z
test na konci tematického celku	2	t
referát, projekt, prezentácia	2	r, p

Vzorec na výpočet váhového priemeru:

$$VP = \frac{x \cdot 2 + y \cdot 1 + m \cdot 1 + z \cdot 2 + t \cdot 2 + r \cdot 2 + p \cdot 2}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

Počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	CHÉMIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Predmet chémie umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov.
- Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Sú to predovšetkým tieto oblasti: chémie potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď.
- Zvlášť významné je, že pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.
- Organickou súčasťou učebného predmetu chémie je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Prierezové témy v predmete:

Environmentálna výchova

- tematický okruh: **Problémy životného prostredia**
- tematický celok: Významné chemické prvky a ich zlúčeniny
- tematický okruh: **Vzťah človeka k prostrediu**
- tematický celok: Významné chemické prvky a ich zlúčeniny

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

- tematický okruh: **Negatívny vplyv drogových závislostí a globálnych problémov životného prostredia**
- tematický celok: Významné chemické prvky a ich zlúčeniny

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

- Oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémie.
- Prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania, vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie.
- Podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti, v rámci ktorej je potrebné rozvíjať aj čitateľskú gramotnosť a prácu s odborným textom. Žiaci by mali porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a majú vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh.
- V rámci samostatnej práce majú byť žiaci schopní samostatne získať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.
- Vyučovanie chémie na hodinách základného typu a laboratórnych cvičeniach realizované metódami aktívneho poznávania, výraznou mierou prispieva k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia žiakov, ktoré im umožňuje nachádzať vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok ako aj osvojenie dôležitých manuálnych zručností.
- Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka (chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv alkoholu, nikotínu a iných drog na ľudský organizmus).
- V predmete chémie si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.
- Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.
- Spracovanie informácií a ich využitie pri plánovaní, realizovaní praktických postupov zameraných na spoznanie a kvantitatívne meranie prírodných javov, s ktorými sa stretávame v praktickom živote.
- Interpretácia získaných poznatkov a informácií so schopnosťou prezentovať, kriticky prehodnocovať a obhajovať svoje názory.
- Rozvíjanie schopnosti logického a kritického myslenia žiakov, schopnosti tímovej práce.

- Získavanie návykov spojených so správnym zaobchádzaním s chemickými látkami, na dodržiavani zásad bezpečnej práce pri činnostiach z bežného života ako aj pri práci v laboratóriu.

III. Predmetové kompetencie:

- **Identifikácia a správne používanie pojmov.** Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.
- **Kvalitatívny popis objektov, systémov a javov a ich klasifikácia** – žiak vie popísať a poprípade načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov (napríklad uviesť hlavné rozdiely medzi kovmi a nekovmi).
- **Vysvetlenie javov** – žiak vie vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov.
- **Predvídanie javov** a určovanie kauzálnych súvislostí – žiak vie v jednoduchých prípadoch predpovedať, čo sa v určitej situácii stane, rozhodnúť, či za určitých okolností je daný jav možný alebo nie (napríklad určiť faktory, ktoré ovplyvňujú rýchlosť chemickej reakcie).
- **Pozorovanie, experimentovanie, meranie a odhady** – žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnuť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).
- **Kvantitatívny popis** – žiak vie vypočítať niektoré veličiny z iných. Vie v jednoduchých prípadoch porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť ako sa určitá veličina mení. Vie určiť hodnotu niektorých veličín z grafu alebo z tabuľky alebo naopak.
- **Aplikácia vedomostí** – žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska (napríklad vysvetliť škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest).

V učebnom predmete chémia by žiaci mali nadobudnúť a rozvíjať nasledovné **kompetencie**

k učeniu

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť,
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu.

komunikačné schopnosti

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- zrozumiteľne prezentovať nadobudnuté vedomosti, skúsenosti a zručnosti,
- urobiť zápis o experimente pomocou textu, schém, náčrtu, obrázkov a tabuliek,
- spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

riešenie problémov

- analyzovať vybrané problémy,
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh,
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh,
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh,
- posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy,
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy
- logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom chémie a iných učebných predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

manuálne

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

sociálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách,
- vzájomne si pomáhať pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- prijímať ocenenie, radu a kritiku a čerpať poučenie pre ďalšiu prácu.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
tercia	1. Opakovanie učiva sekundy	9
	2. Zloženie látok	16
	3. Významné chemické prvky a zlúčeniny	37
	4. Laboratórne práce	4

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
1	OPAKOVANIE UČIVA SEKUNDY (9 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť fyzikálne a chemické deje • poznať fyzikálne a chemické deje využívané v domácnosti • charakterizovať chemické reakcie • rozlíšiť reaktanty a produkty • poznať uplatnenie zákona zachovania hmotnosti • rozlíšiť na príkladoch z bežného života chemické zlučovanie a chemický rozklad • poznať horenie ako chemický dej • poznať označenie a príklady horľavín • poznať spôsoby správneho hasenia požiaru • popísať energetické premeny pri chemických reakciách • rozlišovať reakcie podľa rýchlosti s dôrazom na bežný život • zdôvodniť vplyv faktorov na rýchlosť chemických reakcií 	<ul style="list-style-type: none"> • Fyzikálne deje • Chemické deje • Chemické reakcie • Zákon zachovania hmotnosti • Chemické zlučovanie • Chemický rozklad • Horenie • Požiar a jeho hasenie • Reakcie, pri ktorých sa energia spotrebúva a uvoľňuje • Rýchlosť chemických reakcií • Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií
2	ZLOŽENIE LÁTOK (16 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť zloženie látok • rozlíšiť prvky a zlúčeniny • poznať význam chemických značiek prvkov a chemického vzorca • poznať slovenské názvy a značky chemických prvkov: Ag, Al, Au, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, 	<ul style="list-style-type: none"> • Prvok • Značka prvku • Zlúčenina • Chemický vzorec • Častice látok • Atóm • Elektrónový obal atómu

	<p>I, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Se, Si, Zn</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať stavbu atómu • poznať označenie elektrického náboja protónov, elektrónov, neutrónov • zapísať a vysvetliť vznik iónov z atómov • vysvetliť vznik chemickej väzby v látkach H₂, NaCl • poznať rozdelenie väzieb na kovalentné a iónové • vysvetliť ich vznik na konkrétnom príklade • rozlíšiť kovalentné väzby na nepolárne a polárne • vedieť použiť elektronegativitu na určenie typu väzby • zapísať a prečítať vzorce dvojatómových a viacatómových molekúl (napr. H₂, O₂, Cl₂, CO₂, H₂O) • určiť druh a počet atómov v konkrétnom príklade molekuly • pomenovať dej, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu zvyšuje, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu znižuje • uviesť príklady priebehu oxidačno-redukčných reakcií v bežnom živote • poznať význam objavy periodickej sústavy prvkov a meno autora (D. I. Mendelejev), • určiť počet radov a stĺpcov v periodickej tabuľke prvkov (1. – 18.) • vedieť určiť umiestnenie (perióda a skupina) konkrétneho prvku na základe hodnoty protónového čísla • zapísať protónové číslo atómov • určiť počet elektrónov v atóme z hodnoty protónového čísla. • vytvoriť a overiť hypotézu • kriticky hodnotiť postupy riešenia daného problému • prezentovať a obhájiť výsledky svojej práce 	<ul style="list-style-type: none"> • Jadro atómu • Protón, neutrón, elektrón • Protónové číslo • Chemická väzba • Elektrónový pár • Molekula • Ión, kation, anión • Oxidácia • Redukcia • Oxidačno-redukčné reakcie • Periodická sústava prvkov • Skupiny, periódy
3	VÝZNAMNÉ CHEMICKÉ PRVKY A ZLÚČENINY (37 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné vlastnosti (skupenstvo, farba, reaktivita, atď.) a použitie vodíka, kyslíka, alkalických kovov, halogénov, významných kovov a nekovov, vzácnych plynov • určiť oxidačné čísla atómov prvkov v oxidoch, • vedieť aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov oxidov, kyselín a hydroxidov • vedieť názvy a vzorce CO, CO₂, N₂O₅, SO₂, SO₃, CaO, HCl, HNO₃, H₂SO₄, H₂CO₃, NaOH, KOH, Ca(OH)₂, NaCl, NaNO₃, CuSO₄, CaCO₃, • pomenovať ióny, ktoré vzniknú reakciou HCl, NaOH s vodou • poznať oxidy, ktoré reakciou s vodou spôsobujú kyslé dažde, a príčiny vzniku uvedených oxidov (oxidy síry a dusíka) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kyslík a jeho zlúčeniny (oxidy) • Vodík a jeho zlúčeniny (kyseliny, kyslíkaté a bezkyslíkaté, kyslé roztoky) • Alkalické kovy a ich zlúčeniny (hydroxidy, zásadité roztoky) • Soli (neutralizácia, pH, stupnica pH, indikátor) • Kovy a ich zlúčeniny (v ľudskom organizme a bežnom živote) • Vzácne plyny

	<ul style="list-style-type: none"> • poznať vplyv kyslých dažďov na životné prostredie, možnosti obmedzenia ich vzniku, • určiť pomocou univerzálneho indikátorového papierika pH rôznych roztokov (kyslý, neutrálny, zásaditý) • opísať neutralizáciu ako chemickú reakciu kyseliny chlorovodíkovej s hydroxidom sodným a zapísať chemickú rovnicou • poznať výskyt a funkciu kyseliny chlorovodíkovej v ľudskom organizme • uviesť význam kationov sodíka, draslíka, horčíka, vápnika a železa pre ľudský organizmus a ich potravinové zdroje • zdôvodniť negatívny vplyv nadbytku NaCl v potrave pre ľudský organizmus • vedieť prakticky určiť, či je roztok kyslý, neutrálny alebo zásaditý • vedieť pracovať s roztokmi indikátorov a indikátorovými papierikmi • vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich • zaznamenať výsledok pokusu • vyhľadať, spracovať a prezentovať požadované údaje a informácie • vytvoriť a overiť hypotézu • kriticky hodnotiť postupy riešenia daného problému • prezentovať a obhájiť výsledky svojej práce 	
4.	LABORATÓRNE PRÁCE (4 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu • Dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi • Vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich • Vedieť zaznamenať výsledok pokusu • Vedieť používať ochranné pomôcky: okuliare, rukavice, ochranný štít • Pripraviť oxid uhličitý a dokázať jeho vlastnosti • Určiť podľa návodu pH pripravených vodných roztokov • Sledovať priebeh neutralizácie roztoku hydroxidu sodného roztokom kyseliny chlorovodíkovej a dokázať prítomnosť chloridu sodného v neutrálnom roztoku • Pripraviť podľa návodu rozličné soli kyseliny chlorovodíkovej a reakcie zapísať chemickými rovnicami 	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratórny poriadok • Určenie pH pripraveného roztoku • Neutralizácia • Príprava solí

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reproduktívna metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Chémia pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom**
- Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty, laboratórne práce - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	BIOLÓGIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia.
- Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí.
- Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov.
- Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.
- Základným štruktúrnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.
- Usporiadanie učiva nadväzuje na predchádzajúci učebný systém s rešpektovaním vzájomných súvislostí.
- Štruktúra obsahu sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody.
- Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj.
- Nadväzne sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky.
- Obsah ročníka je vcelku zameraný na komplexné poznanie a chápanie vzájomných vzťahov a súvislostí v prírode.

Prierezové témy v predmete:

Environmentálna výchova

- tematický okruh: **Problémy životného prostredia**
- tematický celok: Životné prostredie organizmov
- tematický okruh: **Vzťah človeka k prostrediu**
- tematický celok: Životné prostredie organizmov

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

- tematický okruh: **Negatívny vplyv drogových závislostí a globálnych problémov životného prostr.**
- tematický celok: Životné prostredie organizmov a človeka

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
- Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčasti celku.
- Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
- Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
- Viest' k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

III. Predmetové kompetencie:

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.

- Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- Poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.
- Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a význam jej poznávania.
- Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia.
- Poznať hlavné znaky základných životných procesov baktérii, rastlín, húb a živočíchov, podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka.
- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním **d'alších kľúčových kompetencií žiakov:**

v oblasti komunikačných schopností:

- identifikovať a správne používať základné pojmy,
- objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov,
- vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry,
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:

- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
- rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov,
- využívať tvorivosť a nápaditosť,
- samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
- predpokladať a určiť príčinné súvislosti,
- pozorovať, experimentovať a odhadovať.

v oblasti sociálnych kompetencií:

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,
- rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach,
- aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
tercia	1. Neživá príroda a jej poznávanie	4

	2. Zem a jej stavba	4
	3. Stavebné jednotky zemskej kôry	9
	4. Geologické procesy a dejiny Zeme	13
	5. Podmienky života a vzťahy organizmov	36

<i>TC</i>	<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>
1	NEŽIVÁ PRÍRODA A JEJ POZNÁVANIE (4 hodiny)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Preukázať na príklade závislosť organizmov od neživej prírody. • Opísať príklad vplyvu organizmov na neživú prírodu. • Dokumentovať význam vied o Zemi na príklade. • Uviesť význam nerastných surovín pre život človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neživá a živá príroda. • Závislosť organizmov, človeka od neživej prírody. • Význam vied o Zemi a poznávania neživej prírody
2	ZEM A JEJ STAVBA (4 hodiny)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Určiť a pomenovať podľa ukážky stavbu zemskeho telesa. • Rozlíšiť na ukážke typy zemskej kôry. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba Zeme. • Sféry zemskeho telesa. • Základná stavba zemskej kôry pevnín a dna oceánov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť hlavnú príčinu pohybu litosférických platní. • Uviesť dôsledky vzdľavovania litosférických platní. • Uviesť dôsledky približovania a podsúvania litosférických platní. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohyby zemskej kôry.
3	STAVEBNÉ JEDNOTKY ZEMSKEJ KÔRY (9 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať minerál a uviesť konkrétny príklad. • Charakterizovať horninu a uviesť konkrétny príklad. • Rozlíšiť na ukážke minerál a horninu. • Uviesť aspoň jeden spôsob vzniku hornín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minerály a horniny. • Charakteristika a vznik.
	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať priestorový útvar, od ktorého závisí tvar a vlastnosti kryštálov. • Vymenovať tri mechanické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. • Vymenovať tri optické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. • Uviesť príklad využitia mechanickej a optickej vlastnosti minerálu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minerály. • Vnútoraná stavba, tvar, vlastnosti, význam a ochrana
4	GEOLOGICKÉ PROCESY A DEJINY ZEME (36 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad zdroja a energie geologického procesu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geologické procesy a ich zdroje. • Katastrofické geologické procesy a dôsledky pre človeka.

<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť na príklade vonkajší a vnútorný geologický proces. • Dokumentovať na príklade katastrofický geologický proces a jeho následky. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať magmatickú činnosť. • Odlíšiť magmu a lávu podľa miesta vzniku. • Opísať podľa ukážky (schémy) časti sopky. • Uviesť príklad prejavov sopečnej činnosti. • Uviesť príklad prospešnosti sopečnej činnosti pre človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Magmatická a sopečná činnosť. • Sopky a prejavy ich činnosti.
<ul style="list-style-type: none"> • Opísať podstatu vzniku vyvretých hornín. • Rozlíšiť na ukážke hlbinnú a výlevnú vyvretú horninu. • Zdôvodniť štruktúru žuly a čadiča. • Uviesť príklad využitia hlbínnej a výlevnej vyvretej horniny. • Zistiť na geologickej mape Slovenska výskyt vyvretých hornín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyvreté horniny. • Vlastnosti, význam a výskyt na Slovensku.
<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať horotvornú činnosť. • Rozlíšiť na ukážke (alebo načrtnúť) príklad poruchy zemskej kôry. • Rozlíšiť vrásu a zlom podľa charakteristických znakov a ich vzniku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Horotvorná činnosť a poruchy zemskej kôry. • Vrásky a vrásnenie, zlomy, príkrovy.
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť príčiny zemetrasenia. • Uviesť príklad druhu zemetrasenia a jeho dôsledkov. • Opísať rozdiel medzi ohniskom a epicentrom zemetrasenia. • Poznať možnosti ochrany ľudí a budov pred dôsledkami zemetrasenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zemetrasenie. • Výskyt, príčiny, sprievodné javy, dôsledky pre človeka. • Zemetrasenie na Slovensku.
<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť hlavné činitele premeny hornín. • Opísať na ukážke typickú vlastnosť premenených hornín. • Uviesť príklad premenenej horniny, typickú vlastnosť a praktické využitie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Premena hornín a premenené horniny. • Vlastnosti a význam.
<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad vonkajšieho geologického činiteľa. • Opísať podstatu mechanického zvetrávania a jeho dôsledok. • Opísať podstatu chemického procesu zvetrávania a jeho dôsledok. • Opísať dôsledky zemskej prítlačlivosti na svahu. • Uviesť dôsledok činnosti toku rieky a morskej vody. • Zdôvodniť ochranu podzemných vôd. • Opísať dôsledok činnosti horského ľadovca. • Porovnať tvar doliny vytvorenej povrchovou vodou a ľadovcom. • Opísať dôsledky vetra na príklade geologického útvaru. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vonkajšie geologické procesy. • Činitele vonkajších procesov. Zvetrávanie, príčiny a dôsledky.

	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať útvary, do ktorých sa usporadúvajú usadené horniny. • Uviesť príklad využitia nespevnenej a spevnenej usadenej horniny. • Opísať podstatu vzniku organických usadených hornín. • Uviesť príklad využitia organickej usadenej horniny. • Opísať podstatu vzniku chemických usadených hornín. • Uviesť príklad využitia chemickej usadenej horniny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usadené horniny. • Úlomkovité, organické a chemické usadené horniny – vznik, vlastnosti, význam pre človeka.
	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať podstatu krasového procesu. • Uviesť príklad povrchového a podzemného krasového útvaru. • Rozlíšiť kvapľovú a ľadovú jaskyňu podľa výzdoby. • Uviesť príklad kvapľovej a ľadovej jaskyne na Slovensku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Krasové procesy. • Krasové útvary. • Jaskyne ako životný priestor organizmov. • Význam pre človeka.
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať skamenelinu, uviesť príklad skameneliny. • Opísať proces vzniku skameneliny. • Uviesť príklad určovania veku hornín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skameneliny a vek Zeme.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť významné geologické procesy v jednotlivých érach vývoja Zeme. • Poznať na ukážke príklad vedúcej skameneliny prvohôr, druhohôr, treťohôr a štvrtohôr. • Uviesť význam prvohorných papradí a prasličiek v súčasnosti pre človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dejiny Zeme. • Prahory, starohory, prvohory, druhohory, treťohory a štvrtohory.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať podľa ukážky geologické jednotky Západných Karpát. • Uviesť príklad typickej horniny geologických jednotiek Západných Karpát. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geologické jednotky Západných Karpát.
5	PODMIENKY ŽIVOTA A VZŤAHY ORGANIZMOV (13 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uviesť štyri chemické látky, ktoré sú súčasťou živých organizmov aj neživej prírody. • Vymenovať organické látky, ktoré tvoria telá živých organizmov. • Uviesť príklad závislosti organizmu od prostredia a vzájomného vzťahu medzi organizmami. • Demonštrovať na príklade prispôbenie organizmov životu vo vode, na zemi, v pôde, vo vzduchu. • Charakterizovať znášanlivosť organizmov voči podmienkam prostredia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Látkové zloženie organizmov. • Vzťah organizmov k prostrediu. • Prispôbivosť a znášanlivosť organizmov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť význam slnečného žiarenia pre fotosyntézu. • Uviesť význam tepla pre život rastlín. • Uviesť príklad vplyvu telesnej teploty na 	<ul style="list-style-type: none"> • Neživé zložky prostredia. • Svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda a ich vplyv na životné podmienky a procesy organizmov.

<p>život živočíchov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uviesť význam zložiek vzduchu pre život rastlín a živočíchov. • Uviesť význam vody pre život organizmov. • Demonštrovať na príklade prispôbenie organizmov množstvu vody v prostredí. • Uviesť význam minerálnych látok, biogénnych a stopových prvkov, humusu v pôde pre život rastlín. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život rastlín. • Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život živočíchov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatívne vplyvy znečisťovania neživých faktorov prostredia.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť na ukážke jedinca, populáciu rastlín a populáciu živočíchov. • Vysvetliť podmienky rastu populácie. • Uviesť príklad početne malej a veľkej populácie. • Rozlíšiť na príklade konkurenciu, predáciu, parazitizmus, symbiózu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Populácia. • Vlastnosti, vnútorné a vonkajšie vzťahy, ohrozenie populácie.
<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad spoločenstva organizmov. • Porovnať druhovú rozmanitosť v lese a na poli. • Opísať na ukážke priestorové rozmiestnenie organizmov vo vrstvách lesa. • Rozlíšiť prírodné a umelé spoločenstvo podľa vplyvu človeka na ich zloženie. • Uviesť príklady organizmov prírodného a umelého spoločenstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Spoločenstvo organizmov. • Druhová rozmanitosť, priestorové členenie a zloženie spoločenstva. • Prírodné a umelé spoločenstvá.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť na ukážke živé a neživé zložky ekosystému. • Uviesť príklady ekosystémov. • Uviesť príklad producenta, konzumenta, rozkladača. • Uviesť príklad hmyzu, ktorý po premnožení škodí v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a zdraviu človeka. • Zostaviť potravný reťazec organizmov. • Opísať proces obnovy ekosystému. • Uviesť príklad hmyzu, ktorý sa môže rozšíriť po postihnutí ekosystému povodňou, veternou smršťou. • Uviesť príklad vplyvu činnosti človeka na zmeny v ekosystéme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekosystém. • Zložky, typy ekosystémov. • Obeh látok a tok energie v ekosystéme. • Vplyv činností človeka na život v ekosystémoch.
<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad neživých a živých zložiek biosféry. • Rozlíšiť na ukážke tri ekosystémy v biosfére. • Vysvetliť na príklade obeh látok v biosfére. • Vysvetliť význam toku energie v biosfére. 	<ul style="list-style-type: none"> • Biosféra. • Zložky a časti biosféry, obeh látok a tok energie, obnova a vývoj ekosystémov v biosfére.

	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať stav biologickej rovnováhy. • Uviesť príklad narušenia biologickej rovnováhy. • Porovnať podmienky stabilného a nestabilného ekosystému. • Uviesť tri príklady ekologického prístupu v krajine. • Uviesť tri príklady narušenia ekologickej rovnováhy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Biologická a ekologická rovnováha. • Podmienky zachovania biologickej diverzity.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príčiny a dopady stenčovania ozónovej vrstvy, vzniku smogu, skleníkového efektu, vzniku kyslých dažďov. • Uviesť príklad zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov alebo ničenia dažďových pralesov. • Uviesť príklad príčiny hromadenia odpadov. • Uviesť význam recyklácie druhotných surovín. • Demonštrovať na príklade alternatívny zdroj energie a jeho prínos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Globálne ekologické problémy. • Hromadenie odpadov, ničenie dažďových pralesov, výroba a spotreba energie. • Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.

Námety praktických aktivít

- Poznávanie a rozlišovanie minerálov a hornín.
- Zisťovanie vlastností minerálov a hornín.
- Rozlišovanie vyvretých hornín a rudných minerálov.
- Poznávanie a rozlišovanie premenených hornín.
- Poznávanie a rozlišovanie usadených hornín.
- Zisťovanie obsahu vápnika v horninách.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

- Spoločenstvá v okolí našej školy (bydliska).
- Aký ekosystém je v našom okolí?
- Prírodné a ekologické podmienky najbližšieho alebo širšieho okolia školy.

Námety na tvorbu projektov

- Horniny v našej obci a jej okolí.
- Skameneliny v našom okolí.

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reprodukčná metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Biológia pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom**
- Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty, laboratórne práce - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Dejepis – Tercia
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej, alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu sa na gymnáziách kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie. Napokon vo výučbe dejepisu ide aj o rozvíjanie kompetencie historickej kultúry ako schopnosti žiakov orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávajú s históriou.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- pochopia postupne, prečo sa história interpretuje rôznym spôsobom,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

III. Predmetové kompetencie

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- identifikovať rôzne časové štruktúry – letopočet, dátum, obdobie, medzník, periodizácia, dlhé trvanie, krátke trvanie, s historickým priestorom,
- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- identifikovať známe geografické pamiatky krajiny,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti, s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním
- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov, □ rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov, □ rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrení, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad fotografie, historického obrazu,
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu,
pri vyhľadávaní relevantných informácií
- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných, napríklad vedeckých, vedecko-populárnych, literárnych, svedectiev, článkov, plagátov, máp,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novin, časopisov, z webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.
pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty
- vyberaní informácií, napríklad z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,
- organizovaní informácií, napríklad prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,
- porovnávaní informácií, napríklad podobnosti a odlišnosti, porovnať, rozlíšiť skutočné a neskutočné, staré od nového, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, komiksu, legendy, povesti, spomienky,

- zaraďovaní informácií, napríklad na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému, pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu
- zoradení výsledkov, napríklad na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov a vzťahov medzi nimi do pamäťovej mapy,
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad prostredníctvom chronologickej tabuľky,
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad kritickým overovaním historických faktov,
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby, maľby.

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. **1. pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.**“

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tercia v štvorročnej forme štúdia,

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
tercia	1. Zrod modernej doby	18
	2. Moderný slovenský národ	20
	3. Obrazy prvej svetovej vojny	28

Zrod modernej doby (18)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhrnúť základné myšlienky osvietenstva, • rozpoznať viedenský kongres ako medzník vo vývoji európskych dejín, • porovnať proces výroby v cechu, manufaktúre a továrni, • vystihnúť základné znaky priemyselnej revolúcie, • zdôvodniť vplyv zjednotených štátov na mocenské pomery v Európe, • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia 	<ul style="list-style-type: none"> • osvietenstvo, • Veľká francúzska revolúcia, • priemyselná revolúcia, • továreň, • podnikateľ, • robotník národný štát, • nacionalizmus, • militarizácia,
--	---

Moderný slovenský národ (20)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť význam osvietenských reforiem, • rozpoznať ciele slovenského národného hnutia, • vystihnúť, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v postavení Slovákov po revolúcii, • určiť príčiny a dôsledky vyst'ahovalectva z Rakúsko-Uhorska, • analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. pramene z daného obdobia 	<ul style="list-style-type: none"> • tereziánske a jozefínske reformy • spisovný jazyk revolučný rok 1848/49 • Slovenská národná rada, • Matica slovenská • rakúsko-uhorské vyrovnanie • modernizácia, • industrializácia • maďarizácia

Obrazy prvej svetovej vojny (28)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <p>☐ porovnať ciele štátov Dohody a</p>	<p>☐ Dohoda, Trojspolok</p>

<p>Trojspolku,</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny, ☐ vymedziť ciele domáceho a zahraničného odboja, ☐ zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko – Uhorska, ☐ vyhládať svedectvá týkajúce sa prvej svetovej vojny, ☐ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ front, zázemie československé ☐ légie ☐ Parížska mierová konferencia ☐ nástupnícke štáty po prvej svetovej vojne ☐ Československá republika ☐
--	--

V. Metódy a formy práce

- aktívne učenie
- metóda rozhovoru
- súčinnosť učiteľa a žiaka
- kooperatívne učenie
- tvorba projektov

VI. Učebné zdroje

- učebnica dejepisu pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom
- pracovný zošit 3
- atlasy
- noviny
- časopisy
- odborná literatúra
- populárno -vedecká literatúra,
- historická beletria,
- informačné technológie

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

- ⇒ počítame na 2 desatinné miesta:
- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
  - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
  - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	GEOGRAFIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu sa odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnuť a správne využívať nadobudnuté geografické poznatky v praxi.

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväznejším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitú krajinu a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež
- získavať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.

- dokázu informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tercia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66.hodín ročne

Európa – fyzickogeografická charakteristika (33)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy, • vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy, • vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmorií, • zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, • vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, • porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, • vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov, Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia • Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more • Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán • nultý poludník, severný polárny kruh • Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávske vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna • Východoeurópska nížina, Panónska panva • povodie, úmorie, rozvodie • Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe • kontinentalita • ľadovec • podnebné pásma • typy krajín

Európa – socioekonomická charakteristika (33)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, • zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, • vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, • zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, • vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, • v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky 	<ul style="list-style-type: none"> • Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia • štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie • hospodárstvo, nerastné suroviny • problémy Európy • oblasti Európy • Česko • Poľsko • Nemecko • Francúzsko • Spojené kráľovstvo • Švédsko • Taliansko

<p>mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy),</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohov najväčších štátov Európy, • vysvetliť na konkrétnych príkladoch význam EÚ, • zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, • zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete, • rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, • vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rusko • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO
---	--

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Európa	<ul style="list-style-type: none"> • informačno-represívna metóda, • problémový výklad, • heuristická metóda, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne formy <ul style="list-style-type: none"> - individuálna, - skupinová, - frontálna, • exkurzia

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Európa	<ul style="list-style-type: none"> • Ružek, I. a i. 2011, <i>Geografia pre 3. ročník osemročného gymnázia</i>, 1. vyd. Harmanec: VKÚ 2011. ISBN 978-80-8042-629-3 • Kol. 2005. <i>Školský atlas svet</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa, • e-beam, • notebook, • dataprojektor 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • časopisy, • populárno-náučná literatúra

2005. 150 s. ISBN 6003321385			
• Kol. 2001. <i>Zemepisný atlas sveta</i> . 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389			
• Kol. 2005. <i>Lexikón krajín sveta</i> . 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 168 s. ISBN 8080424306			

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<u>počet bodov</u>	<u>známka</u>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobrá
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča.

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Občianska náuka
Vzdelávacia oblasť	Človeka a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v spoločnosti. Vede ich k poznávaniu odlišných foriem štátnych zriadení. Učí ich demokraticky myslieť a konať. Učí ich identifikovať prvky nedemokratických ideológií v spoločnosti, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej angažovanosti ochrany ľudských práv. Oboznamuje žiaka s právnymi dokumentmi záväznými pre Slovenskú republiku.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Názov tematického celku	Všeobecné ciele	Špecifické ciele
Občan a štát	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie popísať príčiny vzniku štátu v dejinách • Vie vysvetliť nevyhnutnosť deľby štátnej moci • Chápe podstatu demokraticky usporiadanej spoločnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie poukázať na funkcie, ktoré zabezpečuje štát v spoločnosti • Vie uviesť dôsledky, ktoré by vyplývali z kumulácie moci v jednom orgáne • Vie vysvetliť nevyhnutnosť činnosti mimovládnych organizácií • Chápe význam zapájania sa jednotlivca do verejného života spoločnosti • Pozná obsah Ústavy SR
Občan a právo	<ul style="list-style-type: none"> • žiak vie vymenovať základné znaky právneho štátu • vie charakterizovať slovenský právny priadok ako ucelený systém • vie zaradiť rozmanité životné situácie do kontextu riešenia právneho odvetvia 	<ul style="list-style-type: none"> • žiak vie vysvetliť rozdiel medzi vnútroštátnym a medzinárodným právom • žiak vie uviesť pramene pre jednotlivé právne odvetvia • žiak vie popísať vývin právneho štátu
Základné ľudské práva a slobody	<ul style="list-style-type: none"> • vie analyzovať dokumenty slúžiace na ochranu ľudských práv • vie vysvetliť nevyhnutnosť spojenia práv a povinnosti • popíše činnosť organizácií, ktoré slúžia na ochranu ľudských práv 	<ul style="list-style-type: none"> • vie argumentačne podložiť nevyhnutnosť ochrany ľudských práv • vie vysvetliť dôležitosť ochrany ľudských práv u detí ako bezbrannej zložky spoločenskej štruktúry • pozná obsah II. hlavy Ústavy SR • vie porovnať ochranu ľudských práv u nás a vo svete

III. Predmetové kompetencie

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Občan a štát	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sú si vedomí vlastnej identity a identity druhých ľudí v štáte • Žiaci si vytvárajú pozitívne vzťahy k jednotlivcom inej národnosti, ktoré stretávajú v škole, ale i mimo nej • Žiaci sú si vedomí jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti
Občan a právo	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sú si vedomí aktívneho občianstva a osobnej angažovanosti • Žiaci vedia uplatňovať vhodné komunikačné prostriedky na vyjadrovanie vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov

	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci vedia rešpektovať a uplatňovať mravné princípy a pravidlá • žiaci získajú schopnosť využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru
Základné ľudské práva a slobody	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci dokážu k obhajovať vlastné postoje a obhajovať svoje práva • žiaci si uvedomujú práva a povinnosti • žiaci rešpektujú základné princípy demokracie a tolerance • žiaci sa učia preberať zodpovednosť za svoje názory

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jedna hodina

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Tretí/tercia	1. Občan a štát	15
	2. Občan a právo	11
	3. Základné ľudské práva a slobody	7

Občan a štát (15)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie popísať priebeh procesu vzniku štátu v dejinách. • Vie uviesť príčiny, ktoré viedli k vzniku štátu. • Vie vymenovať základné znaky štátu. • Vie popísať základné znaky štátu. • Vie určiť, v ktorých častiach sveta vznikli prvé štáty za použitia vedomosti z dejepisu. • Žiak vie vymenovať funkcie štátu. • Vie vysvetliť pojem národný štát, národ. • Vie vysvetliť rozdiel medzi národnou príslušnosťou a štátnym občianstvom. • Vie zhodnotiť nevyhnutnosť fungovania štátu. • Žiak vie vysvetliť ako a prečo je potrebné deliť štátnu moc. • Vie vymenovať jednotlivé zložky del'by štátnej moci. • Vie poukázať v histórii na príklady, keď došlo k splnutiu jednotlivých zložiek moci v rukách jednotlivca. • Žiak vie vysvetliť dôvod vytvorenia Ústavy SR. 	<ul style="list-style-type: none"> • ako vznikol štát, • rody, kmene, riadenie spoločnosti, štátna moc, štátne orgány, štát, štátne územie, občianstvo, • štát, národ a funkcie štátu, • vonkajšia, vnútorná funkcia štátu, národ, národný štát, • del'ba štátnej moci, • del'ba moci, zákonodarná moc, výkonná moc, súdna moc, • Ústava Slovenskej republiky - základný zákon štátu , • preambula, • hlava, • zákonodarná moc, • parlament, • legislatívny proces, • zákonodarná iniciatíva, • platnosť zákona, • Zbierka zákonov SR, • výkonná moc,

<ul style="list-style-type: none"> • Vie popísať jednotlivé časti, ktoré tvoria Ústavu SR. • Vie rozanalyzovať obsah jednotlivých hláv. • Vie určiť, z akého historického odkazu vychádza preambula. • Žiak vie vymenovať podmienky, ktoré musia byť splnené pre možnosť byť poslancom v parlamente. • Vie vysvetliť hlavnú funkciu parlamentu v štáte. • Vie definovať jednotlivé etapy legislatívneho procesu. • Vie vymenovať orgány, ktoré majú právo zákonodarne iniciatívy. • Žiak vie vysvetliť hlavnú funkciu výkonnej moci. • Vie vymenovať subjekty, ktoré tvoria vládu. • Vie vymenovať aké právomoci má prezident voči vláde. • Na základe analýzy Ústavy SR, vie určiť, kto sa môže stať prezidentom SR. • Žiak vie vysvetliť hlavnú funkciu súdov SR. • Vie popísať sústavu súdov SR. • Vie zdôvodniť potrebu nezávislosti súdnictva. • Pozná náležitosti, ktoré musia spĺňať sudcovia na základe analýzy Ústavy SR. • Žiak vie vymenovať princípy demokracie. • Vie podľa konkrétnej situácie popísať stav demokracie v spoločnosti. • Vie vysvetliť rozdiel medzi priamou a nepriamou demokraciou. • Vie definovať pojmy politická a ekonomická pluralita. • Žiak vie porovnať monarchiu a republiku v otázke získania legitimacy moci. • Vie podľa mapy Európy vypísať, ktoré štáty sú republiky a ktoré monarchie. • Žiak vie vymenovať jednotlivé formy vlád. • Žiak vie porovnať jednotlivé formy vlád • Vie uviesť príklad krajín k jednotlivým formám vlád. 	<ul style="list-style-type: none"> • vláda, • premiér, • ministri, • nariadenia vlády, • prezident , právomoci, • súdna moc, • Ústavný súd, • Najvyšší súd Slovenskej republiky, • nezávislé súdnictvo, • demokracia, • princípy demokracie, • priama a nepriama demokracia, • štátne zriadenie, • monarchia, • republika, • demokratické a nedemokratické formy vlád, • parlamentná, kabinetná, prezidentská forma vlády, • aristokracia, • plutokracia, • oligarchia, • monokracia, • občianska spoločnosť a demokratický štát, • mimovládne organizácie, • ekonomické a neekonomické nátlakové skupiny, • lobbizmus.
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Vie s využitím vedomostí z dejepisu nájsť v dejinách jednotlivé formy vlád. • Žiak vie vysvetliť aký je rozdiel medzi politickými stranami a mimovládnyimi organizáciami. • Vie popísať funkciu mimovládnych organizácií. • Vie vymenovať jednotlivé druhy mimovládnych organizácií. • Vie zaujať postoj k lobbizmu na Slovensku. 	
---	--

Občan a právo (11)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie vysvetliť pojem právny štát. • Vie popísať vývin právneho štátu v dejinách. • Vie vymenovať základné charakteristiky právneho štátu. • Vie zhodnotiť nevyhnutnosť ochrany právneho štátu. • Žiak vysvetliť rozdiel medzi tradíciou, náboženskou a právnou normou. • Vie zdôvodniť potrebu týchto odlišností. • Žiak vie vysvetliť pojem právna sila. • Vie popísať hierarchické usporiadanie právnych predpisov. • Vie uviesť časti slovenského právneho systému a uviesť ich do systému vnútroštátneho a verejného práva. • Žiak vie uviesť prameň trestného práva. • Chápe rozdiel medzi priestupkom a trestným činom ako protiprávnym konaním. • Vie vymenovať druhy trestov. • Vie popísať postup orgánov činných v trestnom konaní pri trestnom čine. • Vie vysvetliť rozdiel medzi väzbou a zadržaním. • Žiak vie uviesť prameň občianskeho práva. • Vie vysvetliť formy právnej spôsobilosti fyzickej osoby. 	<ul style="list-style-type: none"> • štát a právo, • právny štát, • právna istota, • prezumpcia nevinny, • spravodlivý súdny proces, • policajný štát, • pravidlá, • právne normy, • morálne a náboženské normy, záväznosť a vynútiteľnosť právnych noriem, • Zbierka zákonov SR, • právny poriadok, • právny predpis, • odvetvia práva, • verejné právo, • súkromné právo, • právny systém, • trestné právo, • trestný zákon, • trestný čin, • mladistvý, • priestupok, • páchatel', • spolupáchatel', • zadržanie, • väzba, • obvinený, • obžalovaný, • odsúdený,

<ul style="list-style-type: none"> • Vie poukázať na jednotlivé prípady rozmanitých vzťahov, kde je možná aplikácia občianskeho práva. • Žiak vie uviesť prameň rodinného práva. • Vie uviesť podmienky, ktoré musia byť splnené, aby bolo uzavreté platné manželstvo. • Vie vysvetliť aké povinnosti majú voči sebe rodičia a deti. • Vie zaujať postoj k problematike adopcie. • Žiak vie vymenovať orgány, ktorým je zverená aplikácia práva. • Žiak vysvetlí pojem aplikácia práva. • Vie zdôvodniť nevyhnutnosť opravných prostriedkov. 	<ul style="list-style-type: none"> • deliktuálna zodpovednosť, • Občiansky zákonník, • občianske právo, • fyzická osoba, • spôsobilosť na práva a povinnosti, • spôsobilosť na právne úkony, • rodinné právo, • Zákon o rodine, • manželstvo, • náhradná rodinná výchova, • práva a povinnosti rodičov a detí, • aplikácia práva, • súdne konanie, • prokurátor, • advokát, • senát, • rozsudok odvolanie, • polícia, • advokát, • notár, • komerční právnik.
--	--

Základné ľudské práva a slobody (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie vysvetliť prečo je dôležité a užitočné poznať svoje práva. • Žiak vie určiť hranice svojej slobody. • Žiak vie vysvetliť pojem ľudské práva. • Žiak vie rozdeliť ľudské práva na jednotlivé generácie. • Vie vymenovať niektoré dokumenty v dejinách, ktoré sa zaoberajú ochranou ľudských práv. • Žiak vie vymenovať základné vlastnosti ľudských práv. • Žiak vie vymenovať základné dokumenty ochrany ľudských práv. • Na základe analýzy vie popísať obsah listín. • Vie zdôvodniť prečo II. hlava Ústavy SR je pre občanov najdôležitejšia. • Pozná organizácia zaoberajúce sa ochranou ľudských práv. • Žiak vie uviesť, ktoré dokumenty obsahujú základné práva detí. 	<ul style="list-style-type: none"> • ľudské práva a slobody, • hranice slobody, • rovnosť práv, • osobné a politické práva, ekonomické, sociálne a kultúrne práva, • neodňateľnosť, nepremlčateľnosť, nezrušiteľnosť, zodpovednosť, povinnosť, • základné dokumenty ľudských práv, • Charta OSN, • Všeobecná deklarácia ľudských práv, • Európsky dohovor ľudských práv, • Rada Európy, • občianske práva, • Listina základných práv a slobôd,

<ul style="list-style-type: none"> • Vie s pomocou mapy sveta uviesť krajiny, ktoré nedodržiavajú práva dieťaťa. • Pozná organizácie ochraňujúce práva detí. • Na základe analýzy dokumentov vie vymenovať základné práva detí. • Žiak vie vymenovať rôzne druhy predsudkov. • Vie vysvetliť pojem diskriminácia, či už zjavnú alebo skrytú. • Vie zdôvodniť nevyhnutnosť základných práv a slobôd pre všetkých ľudí. • Vie vysvetliť rozdiel medzi rovnosťou a rovnakosťou. • Vie ilustrovať na príkladoch predsudok, nepochopenie odlišnosti, nerešpektovanie odlišnosti, diskrimináciu. • Žiak vie uviesť, čo všetko ovplyvňuje spotrebiteľa pri kúpe. • Žiak vie popísať postup pri reklamácií. • Žiak pozná inštitúcie zaoberajúce sa ochranou spotrebiteľa. • Vie zdôvodniť nevyhnutnosť záručnej lehoty. 	<ul style="list-style-type: none"> • Základné práva detí podľa Dohovoru o právach dieťaťa, • Deklarácia práv dieťaťa, • Dohovor o právach dieťaťa, • rovnosť, • rovnakosť, • predsudok, • nerovnosť, • ochrana spotrebiteľa, • spotrebiteľ, • spotrebiteľské práva, • cena tovaru, • kvalita tovaru, • doklad o kúpe.
---	--

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Občan a štát	<ul style="list-style-type: none"> • Výkladovo – ilustratívna • Dialogická 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontálna výučba • Individuálna práca žiakov • Diskusia
Občan a právo	<ul style="list-style-type: none"> • Výkladovo – ilustratívna • Dialogická • Heuristická 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontálna výučba • Individuálna práca žiakov • Skupinová práca žiakov • Diskusia • Písomné a grafické práce
Základné ľudské práva a slobody	<ul style="list-style-type: none"> • Výkladovo – ilustratívna • Dialogická • Heuristická 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontálna výučba • Individuálna práca žiakov • Skupinová práca žiakov • Diskusia • Písomné a grafické práce

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra a ďalšie zdroje	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky

Občan a štát	DROZDÍKOVÁ, A. – ĎURAJKOVÁ, D. – KRSKOVÁ, A.: Občianska náuka pre 8. ročník. SPN - Mladé letá, 2006. TÓTH, R.: Základy politológie, 1. vydanie. Bratislava: SPN, 1994. Internet, knižnica	Tabuľa, notebook, dataprojektor	Pracovné listy
Občan a právo	DROZDÍKOVÁ, A. – ĎURAJKOVÁ, D. – KRSKOVÁ, A.: Občianska náuka pre 8. ročník. SPN - Mladé letá, 2006. REPÍK, B.: Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava: Manz, 1999. KRSKOVÁ, A. – KRÁTKA, D.: Základy práva, 4. vydanie. Bratislava: SPN, 2001.	Tabuľa, notebook, dataprojektor	Pracovné listy
Základné ľudské práva a slobody	DROZDÍKOVÁ, A. – ĎURAJKOVÁ, D. – KRSKOVÁ, A.: Občianska náuka pre 8. ročník. SPN - Mladé letá, 2006. REPÍK, B.: Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava: Manz, 1999.	Tabuľa, notebook, dataprojektor	Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 2 známky
- 1x test - váha 2
- 1 samostatná práca (projekt, domáce úlohy, vypracované pracovné listy, ústna odpoveď)
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	Etická výchova - tercia
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty

I. Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci

- si osvoja základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medzilidské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- sa naučia participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- si osvoja dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií, sa naučia kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných, ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- si osvoja dôležité hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání,
- si osvoja pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- si rozvíjajú morálny úsudok a zmysel pre zodpovednosť,
- definujú základné etické pojmy, súvislosti medzi hodnotami a normami,
- pochopia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem

III. Predmetové kompetencie

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí	<ul style="list-style-type: none"> • získavanie spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných • osvojenie si základných postojov, ktoré podmieňujú kultivované medzilidské vzťahy, • nadobudnutie spôsobilosti na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju
Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	
Zdravý životný štýl	

Závislosti	<ul style="list-style-type: none"> • osvojenie si dôležitých hodnôt a etických noriem súvisiacich so životom a zdravím, rodinným životom, • participovanie na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta), • osvojenie si dôležitosti nezávislosti od vecí, drog, médií, • kritické myslenie, kultivované diskutovanie a akceptovanie názorov iných, ocenenie prvkov prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách
-------------------	---

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: jedna hodina týždenne/33hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
tretí	Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí	8
	Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	6
	Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	8
	Zdravý životný štýl	6
	Závislosti	5

Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • Zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii • Vymedziť zásady dialógu • Uviesť príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu • Objasniť efektívne riešenie konfliktov • Vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov 	<ul style="list-style-type: none"> • Počúvanie dialógu • diskusia, hodnotiace postoje • vyjadrenie a prijatie komplimentu • riešenie konfliktov • asertívne správanie • kompromis

Dobré meno a pravda ako etické hodnoty (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie • pravda ako etická hodnota • kritické myslenie, argumentácia

<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť význam tajomstva a utajovaných skutočností • pomenovať význam poznania a poznávania v živote človeka • zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena • diskutovať o dôležitosti vzdelávania • zostaviť si konkrétny plán efektívneho zvládnutia povinností 	<ul style="list-style-type: none"> • pravda a lož, • etické dilemy • tajomstvo • dobré meno jednotlivca i spoločenstva • poznanie a úsilie poznávať
--	--

Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť spôsoby starostlivosti o zdravie svoje a iných • identifikovať prejavy zdravého životného štýlu • vysvetliť dôsledky nesprávnej životosprávy • diskutovať o etických problémoch súčasnosti • rozlíšiť medzi etickým a neetickým konaním človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • život a zdravie ako hodnota • starostlivosť o zdravie, psychohygiena • zdravý životný štýl • profesijná etika • etika a rozvoj technológií • etika a ekológia • etické problémy doby – eutanázia, génová manipulácia, trest smrti, interrupcia • práva a ich použitie

Zdravý životný štýl (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovať znaky zdravého životného štýlu • Posúdiť potrebu rovnováhy medzi zábavou a povinnosťami • Rozlíšiť prejavy konvenčného a nekonvenčného správania • Uznávať potrebu ochrany svojho zdravia a zdravia iných • Vysvetliť miesto prosociálneho správania v zdravom životnom štýle 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana života • zdravie psychické a fyzické • práca, voľný čas • zdravý životný štýl v konzumnej spoločnosti • vzťahy medzi chlapcom a dievčaťom, zodpovedný sex • ostych, intimita, hygiena • otvorenosť pre vzťahy ako súčasť zdravého životného štýlu • cieľavedomosť, prosociálnosť

Závislosti (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať typy závislostí • diskutovať o škodlivosti siekt • objasniť dôležitosť zodpovednosti • pri ochrane pred závislosťami 	<ul style="list-style-type: none"> • závislosti • sekty a kulty • sloboda od závislostí a • zdravý životný štýl

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Metódy a formy práce
Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí	<ul style="list-style-type: none"> Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch: <ol style="list-style-type: none"> senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu nácvik v podmienkach triedy, reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...) rôzne metódy a techniky (hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia
Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	
Zdravý životný štýl	
Závislosti	

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra, ďalšie zdroje	Didaktická technika
Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí	Etická výchova nepoužíva učebnicu. Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny a cieľov. <ul style="list-style-type: none"> Lencz, L.: Pedagogika etickej výchovy. Výchova k prosociálnosti. Bratislava : Metodické centrum v Bratislave, 1998. Lencz, L.: Metódy etickej výchovy. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1993. Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova, Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1997. Páleník, E.: Prosociálne správanie. In: Vybrané kapitoly zo psychológie. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1995. Alexová, Vopel: Nechaj ma, chcem sa učiť sám 	Tabuľa, dataprojektor, notebook, fixky, pracovné listy
Dobré meno a pravda ako etické hodnoty		
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota		
Zdravý životný štýl		
Závislosti		

VII. Hodnotenie predmetu

Povinne voliteľný predmet etická výchova sa neklasifikuje. Hodnotí sa na konci každého klasifikačného obdobia slovným vyjadrením absolvoval(a) respektíve neabsolvoval(a). Zásady hodnotenia v predmete etická výchova sú v súlade s Metodickým pokynom č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl. Pri hodnotení sa prihliada najmä na:

- aktívny vzťah k predmetu
- využívanie osobných predpokladov

- autentickosť, kreativita a originalita pri riešení úloh
- nachádzanie a používanie medzipredmetových vzťahov a súvislostí,
- schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastný názor.

Podmienkou absolvovania je výstup študenta v podobe prezentácie, projektu, dramatizácie a podobne , na vopred zadanú tému z tematického celku na konci každého klasifikačného obdobia.

- 3 úrovne hodnotenia:
  - 0% - 39% = NEABSOLVOVAL
  - 40% - 69% = ABSOLVOVAL
  - 70% - 100% = AKTÍVNE ABSOLVOVAL

Názov predmetu	Náboženská výchova
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty

I. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet rímskokatolíckeho náboženstva na základných a stredných školách je povinne voliteľný výchovno-formačný učebný predmet s hodinovou týždennou dotáciou. Predmetom vyučovania rímskokatolíckeho náboženstva sú vybrané poznatky z jednotlivých teoretických a praktických teologických disciplín v spojitosti s vedami, ktoré vstupujú do vzťahu s učivom, hlavne so psychológiou, filozofiou, etikou, estetikou, sociológiou, biológiou.

Vyučovanie predmetu na stredných školách nadväzuje na vyučovanie náboženskej výchovy na základných školách. Na strednej škole sa dáva dôraz na hlbšie a komplexnejšie porozumenie, kritické reflektovanie, aplikáciu poznatkov a vedomie vlastnej identity. Celé vyučovanie prispieva k zrelosti žiakov a dovoľuje im celistvejšie pochopiť realitu. So vstupom Slovenska do Európskej únie je nutné viesť k zachovaniu vlastnej kresťansko-katolíckej a kultúrnej identity a zároveň sa vo výchove zamerať aj na hodnoty iných kultúr a vzájomné chápanie. „Totiž každá kultúra je prejavom reflexie nad tajomstvom sveta a človeka; je spôsobom, ktorý možno vyjadriť transcendentný rozmer ľudského života.“ Iným rozmerom výchovy v období globalizácie sa javí výchova k aktívnemu a zodpovednému spolužitiu, kde sú vzťahy násilia nahradené vzťahmi spolupráce vo vízii spoločného dobra.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

- Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:
- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- prehlbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi

III. Predmetové kompetencie

komunikačné kompetencie:

Žiak

- prispieva k diskusi v pracovnej skupine a v triede
- kladie otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť otvorený pre odlišnosti
- osvojuje si vhodnú argumentáciu, učí sa vypočuť spoludiskutujúceho
- formuluje otázky, porovnáva, oponuje
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozširuje svoje kultúrne horizonty diskusiou
- učí sa reagovať primerane situácii
- je schopný uviesť si vlastné reakcie v konflikte
- vie vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom, sformulovať „ja - správu“ a vyjadriť svoje pocity

- učí sa dešifrovať a vhodne používať symboly
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

kompetencie k učeniu sa:

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie, vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- podieľa sa na spoločnej práci projektového vyučovania s použitím IKT (teleprojekty)
- učí sa učiť spoluprácou

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- zaujíma sa o rôzne problémy a nové veci
- dobre prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi
- plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými
- vníma, rozpozná a pochopí problém závislostí, premyslí a naplánuje riešenie problému na modelovej situácii primerane svojej detskej skúsenosti
- obhajuje svoj názor

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje opakovanosť archetypálnych skúseností opakujúcich sa v dejinách ľudstva
- oceňuje skúsenosti druhých ľudí – vzorov z dejín Cirkvi
- vysvetlí kresťanský pohľad na hodnotu individuálneho ľudského života
- je pripravený niesť zodpovednosť
- učí sa odhadnúť dôsledky rozhodnutí a činov človeka
- oceňuje prínos kresťanských hodnôt v ľudskej kultúre
- na konkrétnych príkladoch porovná rôzne životné štýly, oceňuje etické hodnoty
- rozhoduje o svojich hodnotách a cieľoch
- objavuje existenciu nemennej pravdy
- vytvára si rebríček hodnôt, hľadá víziu pre svoju budúcnosť a objavuje a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov,
- hľadá svoju úlohu vo svete aj v cirkvi
- oceňuje postoj vzájomnej tolerancie medzi mladými ľuďmi, posúdi mravný aspekt vzťahu a chápe zmysel vernosti
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na pohlavie
- preberá zodpovednosť za sebaurčenie a sebarealizáciu, objavuje prvky zodpovedného konania v konkrétnych životných situáciách
- objavuje kresťanský pohľad na zmysel života človeka
- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality

občianske kompetencie:

Žiak

- adaptuje sa na meniace životné a pracovné podmienky, podľa svojich schopností a možností sa podieľa na ich aktívnom a tvorivom ovplyvňovaní
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri vytváraní zákonov obohacujúcich spoločnosť
- aktívne participuje na triednych a školských aktivitách
- zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí
- háji svoje práva aj práva iných
- vníma dôležité postavenie rodiny ako základnej bunky spoločnosti

kultúrne:

Žiak

- osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie, učí sa akceptovať druhých ľudí takých, akí sú
- angažuje sa a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky
- všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník
- iné kultúry a ich umenie považuje za rovnocenné a inšpirujúce
- učí sa tolerancii a empatickosti
- má záujem o poznávanie seba, ostatných ľudí, reality, v ktorej žije, spoločnosti a prírody

- objavuje v biblickom prameni ekologické poslanstvo, vníma človeka ako súčasť prírody
- má úctu k živým aj neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- správa sa spôsobom, ktorý podporuje trvalú udržateľnosť kvality životného prostredia
- vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť (kroje, výšivky, ornamente)
- rešpektuje kultúrne tradície ako základ súčasného umenia
- osvojuje si prácu s literárnymi žánrami a druhmi
- uvedomuje si korene, tradíciu a historický vývoj výtvarnej kultúry
- vníma pôvod umeleckých diel vyrastajúcich z kresťanskej tradície (obraz, literatúra, hudba, móda)
- osvojuje si kritický prístup k médiám
- má predstavu o vhodnej kombinovateľnosti farieb, tvarov
- pozná pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou oblečenia, vlasov či tváre
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu a v súvislosti s tým aj štýl obliekania sa na rôzne udalosti
- objavuje vyjadrovanie pravdy o svete pomocou rôznych literárnych a myšlienkových foriem
- ocení prínos štátu a Cirkvi pre dobro jednotlivca a spoločnosti
- rozumie rozdielom a spoločným prvkom svetových náboženstiev, osvojí si postoj vzájomnej tolerancie
- osvojí si kritéria pre rozlíšenie učenia rôznych náboženských siekt a vie popísať ich techniky manipulácie

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- učí sa tolerancii, ústretovosti ale aj kritickosti, k iným, učí sa chápať ich potreby a postoje
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon
- objavuje mravný aspekt umelého potratu a eutanázie
- osvojí si kritický prístup k vlastnej osobe, prijíma sám seba
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky
- vníma sa ako časť celku
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí
- podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v triednom tíme, ohľaduplnosťou k opačnému pohlaviu prispieva k upevňovaniu medziludských vzťahov, v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada
- dokáže si uvedomiť svoje potreby
- identifikuje sa so svojím vnímaním pocitov
- dôveruje si, uvedomuje si silné a slabé stránky, ktoré vníma ako svoje rozvojové možnosti
- vníma životnú situáciu starého a chorého človeka
- učí sa spätnej väzbe na vlastnú osobu
- uvažuje nad humánnymi princípmi v duchu solidarity a lásky, objavuje rozmer empatie pre rozvoj sociálneho cítenia
- je pripravený byť v interakcii s inými ľuďmi v rôznych kontextoch
- buduje návyk vonkajších prejavov úcty k opačnému pohlaviu
- vysvetlí význam manželstva a rodiny a uvedomuje si ich hodnotu
- posúdi vzťahy v rodine s výchovou k vzájomnej úcte, asertívnemu, empatickému správaniu v rodine aj spoločnosti. Uvedomuje si potrebu celoživotných vzťahov (priateľstva, manželstva, rodiny). Objavuje princípy tvorivého budovania osobných vzťahov.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: prvý v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne

Ročníkový cieľ: : Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
prvý	1. Kto som?	5
	2. Kto je človek?	6
	3. Ľudskosť	9
	4. Dôstojnosť a výkon človeka	5
	5. Kultúra života	7

1 . Kto som? (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť pojmy: sebaúcta, seba prijatie, pocit menejcennosti, uviesť biblické súvislosti na túto tému, vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie, sformulovať modlitbu vďaka za prijaté dary. 	<ul style="list-style-type: none"> seba poznánie a sebaúcta (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti), zodpovednosť za prijaté dary a talenty, seba prijatie, komplexy menejcennosti

2. Kto je človek?(6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> Žiak vie/dokáže poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma, opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením, oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore. 	<ul style="list-style-type: none"> byť človekom, dôstojnosť človeka stvoreného na Boží obraz, človek ako muž a žena (dôstojnosť muža a ženy), rozdiely medzi mužom a ženou pre vzájomné dopĺňanie sa

3. Ľudskosť (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> diskutovať o príčinách a zmysel ľudského utrpenia, uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania, naplávať si pomoc núdznym 	<ul style="list-style-type: none"> odvrátená tvár ľudskosti (konflikty, zneužívanie a zločiny proti ľudskosti), človek sa pýta „prečo“ (hľadanie odpovedí na otázku utrpenia v Starom zákone) ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji spoločnosti), zmysel utrpenia (Boh ukrytý v biede sveta), objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka

4. Dôstojnosť a výkon človeka (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/ dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu, porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti, diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho prikázania, oceniť pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikali milosrdenstvom, poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých. 	<ul style="list-style-type: none"> mať“ alebo „byť“, hodnota ľudskej práce a dôstojnosť človeka, Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva, základné princípy sociálnej náuky Cirkvi), utrpenie – sviatosť pomazania chorých

5. Dôstojnosť a výkon človeka (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru, poukázať na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť, <ul style="list-style-type: none"> diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity. 	<ul style="list-style-type: none"> kultúra – rozvoj človeka a ľudskej spoločnosti, hodnoty kultúry života a kultúry smrti ľudskosť – kresťanský postoj ku kultúre života

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Kto som?	<ul style="list-style-type: none"> motivačné metódy demonštračná metóda situačná metód dramatizácia 	<ul style="list-style-type: none"> frontálna výučba, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov,
2. Kto je človek?	<ul style="list-style-type: none"> heuristická metóda demonštračná metóda dramatizácia projektová metóda 	<ul style="list-style-type: none"> frontálna výučba, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov,
3. Ľudskosť	<ul style="list-style-type: none"> heuristická metóda motivačné metódy situačná metóda kooperatívne vyučovanie 	<ul style="list-style-type: none"> frontálna výučba, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov,

4. Dôstojnosť a výkon človeka	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • motivačné metódy • dramatizácia • projektová metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,
5. Kultúra života	<ul style="list-style-type: none"> • heuristická metóda • motivačné metódy • situačná metóda • kooperatívne vyučovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • frontálna výučba, • individuálna práca žiakov, • skupinová práca žiakov,

V. Učebné zdroje

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Dôstojnosť človeka - Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre šiesty ročník	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa, • notebook, • dataprojektor, 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • knižnica,

VI. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka v predmete náboženstvo/náboženská výchova

Vo vyučovacom predmete náboženstvo/náboženská výchova pri priebežnej klasifikácii učiteľ hodnotí očakávané výstupy stanovené vo výkonovom štandarde v príslušnom ročníku, alebo v cieľoch učebných osnov, prípravu na vyučovanie (domáce úlohy) riešenie teoretických a praktických úloh.

Pri **súhrnnej** klasifikácii hodnotí: učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu, osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivú aplikáciu, usilovnosť a vzťah žiaka k činnostiam v edukačnom procese snahu o rozvoj svojich kompetencií

Známkou s váhou 1 hodnotíme:

1. prácu s pracovným zošitom – priebežne
2. vytvorenie projektu – raz za polrok
3. krátke overenie vedomostí formou testu – raz za štvrťrok
4. aktivitu na hodine, ústna odpoveď, iná práca žiaka aj praktická

Kritéria hodnotenia projektu:

1. obsah – 2 body
2. forma – 2 body
3. prezentácia – 4 body
4. obhajoba – 2 body

10 – 9 bodov ....výborný

8 – 7 bodov .....chválitebný

6 – 5 bodov.....dobrý

4 – 3 bodov.....dostatočný

2 – 0 bodov.....nedostatočný

Stupnica pri testoch:

100% - 90%	<i>výborný</i>
89,9% - 75%	<i>chválitebný</i>
74,9% - 50%	<i>dobrý</i>
49,9% - 35%	<i>dostatočný</i>
34,9% a menej	<i>nedostatočný</i>

Najväčšiu váhu pri klasifikácii má hodnotenie projektu a testu.

GEMBALOVÁ, A.: *Kritéria klasifikácie (a základné kritéria slovného hodnotenia) výchovno – vzdelávacích výsledkov žiaka v predmete náboženstvo/náboženská výchova*. In: *Katolícky učiteľ*, č. 1 2009/2010.

Názovpredmetu	Matematika
Vzdelávaciaoblasť	Matematika a práca s informáciami

I. Charakteristikapredmetu

Učebný predmet matematika na gymnáziách s osemročným štúdiom (ďalej len GOŠ) je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament: „Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách.

Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov.

Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa.

II.Rozvíjajúce ciele predmetu

Na konci kurzu by študent mal byť schopný: .

- používať matematiku a matematické myslenie vo svojom budúcom živote,
- rozvíjať logické a kritické myslenie,
- argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- vyhľadávať, získavať a spracúvať informácie vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Tomu musí zodpovedať:

- spôsob vyučovania

Vyučovanie treba viesť tak, aby rozvíjalo logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť argumentovať a umožnilo každému z nich získať poznatky objavovaním. Dostatočnú pozornosť a čas treba venovať použitiu získaných poznatkov pri riešení reálnych úloh. Zvyšovanie výpočtovej zručnosti a automatizácie výpočtov nesmie byť na úkor objavovania, pochopenia a aplikácie získaných poznatkov pri riešení úloh. Dôležitou súčasťou vyučovania je aj využívanie prostriedkov IKT. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

- aj jeho náplň

Žiak sa má oboznámiť so základnými matematickými nástrojmi a spôsobmi reprezentácie (vzorce, premenné a funkcie, modely, diagramy, grafy, tabuľky), a to predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, má získať skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Prostredníctvom riešenia úloh by sa mal žiak oboznamovať aj s príkladmi praktického použitia matematiky v súčasnosti aj v minulosti.

III. Predmetové kompetencie

Štúdium matematiky na strednej škole prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky.

Žiak

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, diagramy),
- argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky a vie ich využiť pri riešení problémov – kompetencia riešiť problémy,
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- má predpoklady k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť,
- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií,
- uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využiť,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácií a účelu uplatnenia,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,
- dokáže reflektovať vlastnú identitu a budovať svoju samostatnosť –nezávislosť ako člen skupiny,
- vie si stanoviť ciele a priority v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- efektívne spolupracuje v skupine, je tvorivý,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky svojho správania – pracovná kompetencia
- kriticky hodnotí svoje výsledky, aktívne pristupuje k splneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny, kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti,
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje ochraňuje princípy demokracie,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

IV.Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
tretí	1. Sumarizácia učiva	17
	2. Počtové výkony s celými číslami	12
	3. Premenná, výraz	21
	4. Rovinné útvary - rovnobežník, lichobežník, obsah trojuholníka	14
	5. Rovinné útvary - kruh, kružnica	16
	6. Osová a stredová súmernosť	5
	7. Hranoly	9
	8. Lineárne rovnice a nerovnice	13
	9. Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	12
	10. Pravdepodobnosť a štatistika	13

Sumarizácia učiva (17)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer, • rozdeliť, zväčšiť a zmenšiť dané číslo v určitom pomere, • rozhodnúť či je daný vzťah priamou alebo nepriamou úmernosťou, • riešiť primerané slovné úlohy na pomer a priamu a nepriamu úmernosť, • použiť trojčlenku pri výpočtoch • vyriešiť povrch a objem kocky, kvádra • vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, • vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností,) • systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov),) • vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho) použitia pravidla súčtu a súčinu. 	<ul style="list-style-type: none"> • racionálne číslo, krátenie, rozširovanie zlomkov, • poradie početových operácií, • pomer, • postupný pomer, • priama a nepriama úmernosť, • trojčlenka, • objem, povrch, • kocka, kváder, • objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností, systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností • počet usporiadaní, počet možností • úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií) propedeutika základných modelov kombinatoriky
Počtové výkony s celými číslami (12)	
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady využitia kladných a záporných celých čísel v praxi, • prečítať a zapísať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov), • určiť k danému číslu číslo opačné, • vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi), • porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti, • správne zobrazit' celé čísla na číselnej osi, • priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi, • zobrazit' kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi, • určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla, • sčítať a odčítať celé a desatinné čísla, • vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných), • jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď, spamäti, písomne a na kalkulačke 	<ul style="list-style-type: none"> • číselná os • kladné a záporné číslo, • celé číslo • navzájom opačné čísla • kladné a záporné desatinné číslo • absolútna hodnota čísla • usporiadanie čísel • porovnanie čísel • pojem racionálneho čísla • súčet, rozdiel, súčin a podiel celých, desatinných a racionálnych čísel

<ul style="list-style-type: none"> vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom, vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel. 	
Premenná, výraz (21)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané číselné výrazy, rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov, rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou, zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou, určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej, určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej, sčítať a odčítať výrazy s premennou, vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly, vynímať pred zátvorku, vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 4 \cdot a$). 	<ul style="list-style-type: none"> číselný výraz, rovnosť a nerovnosť číselných výrazov , nerovná sa, je rôzne od, znaky =, ≠, hodnota číselného výrazu, výraz s premennou (algebraický výraz), dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné, rovnica, dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch, koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej), neznáma veličina vo vzorci, vzorec (skrátенý zápis vzťahov), vzorce na výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca vynímanie pred zátvorku propedeutika riešenia lineárnych rovníc s jedným výskytom neznámej propedeutika riešenia lineárnych rovníc s viacnásobným výskytom neznámej

Rovinné útvary - rovnobežník, lichobežník, obsah trojuholníka (14)	
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> načrtnúť a pomenovať rovnobežníky - štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnobežníkmi, narysovať ľubovoľný rovnobežník a správne označiť všetky ich základné prvky vypočítať obsah a obsah ľubovoľného rovnobežníka riešiť primerané slovné úlohy s využitím vlastností rovnobežníka vypočítať obsah trojuholníka s využitím vzorca na výpočet obsahu trojuholníka načrtnúť lichobežník, pomenovať 	<ul style="list-style-type: none"> rovnobežník štvorec, obdĺžnik, kosoštvorec, kosodĺžnik, lichobežník strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnobežníka (štvoruholníka), dve výšky rovnobežníka, uhlopriečky, priesečník uhlopriečok rovnobežníka, vlastnosti rovnobežníka súčet vnútorných uhlov štvoruholníka ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$) základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, všeobecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník trojuholník - výška a základňa obvod a obsah rovinných útvarov, konštrukčné úlohy

<ul style="list-style-type: none"> a opísať jeho základne, ramená a výšku • rozlíšiť rovnoramenný, pravouhlý a všeobecný lichobežník • vypočítať obvod a obsah lichobežníka • zostrojiť rovnoramenný, pravouhlý a všeobecný lichobežník 	
Rovinné útvary - kruh, kružnica (16)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zostrojiť kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom, • vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice, • určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky, • zostrojiť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici, • zostrojiť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice, • slovne opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice, • vyznačiť na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu, • vyznačiť v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu, • vyznačiť v kruhu kruhový odsek, • určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku, • vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice, • vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu a dĺžku kružnice. 	<ul style="list-style-type: none"> • kružnica, kruh, medzikružie • stred kruhu (kružnice) • polomer a priemer kruhu (kružnice) a ich vzťah • vzájomná poloha kružnice a priamky • sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, ich vlastnosti, • vzdialenosť stredu kružnice od tetivy • Tálesova kružnica • kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek • Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty $\pi = 3,14$ (resp.) $\frac{22}{7}$ • obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, ; $o = 2\pi r = \pi d$, $S = \pi r^2$
Osová a stredová súmernosť (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, • nájsť (nakresliť/zostrojiť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, • nájsť (nakresliť/zostrojiť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru • identifikovať rovinné geometrické 	<ul style="list-style-type: none"> • súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov, • stred súmernosti, stredová súmernosť, • os súmernosti, osová súmernosť, • útvary osovo a stredovo súmerné, • vzor, obraz • konštrukcia rovinného geometrického

<p>útvary súmerné podľa stredu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • nájsť (nakresliť/zostrojiť) stred súmernosti dvojice bodov, • nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov, • zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti, • pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich. 	<p>útvary v osovej a stredovej súmernosti</p>
--	---

Hranoly (9)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • načrtnúť kocku, kváder a hranol (trojboký, štvorboký) vo voľnom rovnobežnom premietaní, • opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky, určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola, • zostrojiť sieť kolmého hranola, • použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, kvádra, hranola), • vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola, • vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola. 	<ul style="list-style-type: none"> • teleso, • kocka, kváder, • vrcholy, hrany, steny • hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký, ...) • sieť, podstava, plášť a ich vlastnosti • povrch, objem, vzorce na ich výpočet • jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, ...) a objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ...)

Lineárne rovnice a nerovnice s jednou neznámou (13)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez formalizácie do podoby rovnice, • zapísať postup riešenia slovnej úlohy, • overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy, • rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebraických) výrazov, • rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice, • vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej, 	<ul style="list-style-type: none"> • riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením • rovnosť a nerovnosť dvoch algebraických výrazov • lineárna rovnica s jednou neznámou • lineárna nerovnica s jednou neznámou • ľavá a pravá strana rovnice (nerovnice), riešenie (koreň) rovnice a nerovnice • znamienka rovnosti (nerovnosti), znaky nerovnosti, ostré a neostre nerovnosti • skúška správnosti

<ul style="list-style-type: none"> vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej (napr. $2x + 3 = 3x - 4$), poznať význam skúšky správnosti a rozumieť tomu, prečo nie je pri niektorých rovniciach nutná, vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej (napr.: $2(x + 8) > 42$), vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov), vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnica, nerovnica, tipovaním, a pod.), vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici), overiť správnosť riešenia slovnej úlohy. 	<ul style="list-style-type: none"> výraz, lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli rovnica s jednou neznámou podmienky pre riešenie rovnice (s neznámou v menovateli), skúška správnosti slovná (kontextová) úloha, zápis, matematizácia textu úlohy postup riešenia, zostavenie lineárnej rovnice (nerovnice), skúška, odpoveď vyjadrenie neznámej zo vzorca
---	--

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy - grafické znázorňovanie závislosti (12)	
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> opísať a zostrojiť pravouhlý súradnicový systém, zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine, zobraziť bod (úsečku, trojuholník, atď.) v pravouhlom súradnicovom systéme (napr. $A[3 ; 2]$; úsečka XY, ak $X[2 ; -4]$ a $Y[-3 ; 3]$, atď.), určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc. zostrojiť graf priamej úmernosti a lineárnej závislosti podľa údajov z tabuľky, určiť k danej prvej súradnici druhú súradnicu bodu, ktorý leží na danom grafe, prečítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti a použiť ich pri výpočte, vyriešiť slovné úlohy na využitie grafov priamej a nepriamej úmernosti. 	<ul style="list-style-type: none"> pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine súradnicové osi, priesečník súradnicových osí súradnice bodu graf, hodnota hodnoty v tabuľke, najmenšia hodnota, nulová hodnota, najväčšia hodnota závislosť dvoch hodnôt, nezávislá a závislá premenná priama a nepriama úmernosť ako príklady závislosti veličín graf priamej úmernosti, graf nepriamej úmernosti lineárna závislosť, lineárna funkcia graf lineárnej funkcie

Pravdepodobnosť a štatistika (13)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • uskutočniť primerané pravdepodobnostné experimenty, • posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy), • rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti, • vypočítať relatívnu početnosť udalosti. • zrealizovať primeraný štatistický prieskum, • pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu, • interpretovať údaje z tabuľky, • prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje. 	<ul style="list-style-type: none"> • udalosť, pravdepodobnosť • pokus, početnosť, relatívna početnosť • možné a nemožné udalosti • porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti • štatistický prieskum, • štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, • triedenie absolútna početnosť, početnosť a relatívna početnosť javu • tabuľka, graf – diagram - kruhový a stĺpcový, prechod od jedného typu znázornenia k inému
---	---

V. Metódy a formy práce

K tomu, aby žiak dosiahol výkonový štandard budeme používať:

- problémové vyučovanie TC 1,4,5
- projektové vyučovanie TC 3,5
- samostatnú prácu TC 1,2,3,4,5,6,7,8
- práca v skupinách TC 1,2,3,4,5,6,7,8
- klasické formy vyučovania TC 1,2,3,4,5,6,7,8
- brainstorming 4,6,8
- pamäťové počítanie TC 1,2,3,5
- rozhovor TC 1,2,3,4,5,6,7,8
- prácu s internetom práca na PC s výukovými programami

VI. Učebné zdroje

Učebnica pre 8. a 9. ročník Šedivý, Repáš

Zbierka úloh z matematiky pre 8. a 9. ročník

Odborná literatúra

Didaktické pomôcky

Internet a výukové programy

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výkonový štandard zvládol alebo nie. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané nasledovne :

- priebežné individuálne skúšanie
- slovné hodnotenie
- hodnotenie známku, bodmi/ústna odpoveď, prezentácia projektu
- aktivita žiakov
- samostatná práca
- písomné skúšanie

Pri hodnotení žiaka budeme dodržiavať nasledovné zásady :

- každú písomnú prácu je potrebné oznámiť s náležitým časovým predstihom
- opravenú písomnú prácu dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravenú písomku musí vidieť
- o každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- ohodnotiť každú úspešnú účasť v matematickej súťaži
- žiak musí mať minimálne 5 známok za polrok

Hodnotenie sa prevádza z zmysle platného klasifikačného poriadku známami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer známok, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne :

- kontrolná práca váha 2
- iné hodnotenie váha 1

Vyučujúci budú jednotne požívať nasledovnú stupnicu známok:

výborný	od 90% - 100%
chválitebný	od 75% - 89%
dobrý	od 50% - 74%
dostatočný	od 30% - 49%
nedostatočný	menej ako 29%

Názov predmetu	Informatika
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

Úvod

Vzdelávací štandard v predmete informatika je otvorený metódam a formám zvoleným na dosiahnutie cieľov definovaných výkonovými i obsahovými štandardami. Zvolené metódy a formy výučby by mali poskytnúť žiakom príležitosť na rozvoj individuálnych, učebných ciest. Vzdelávací štandard je rozčlenený na oblasti: Reprezentácie a nástroje, Komunikácia a spolupráca, Algoritmické riešenie problémov, Softvér a hardvér, Informačná spoločnosť. Oblasti obsahujú prierezové témy, ktoré sa učia priebežne s inými témami aj počas niekoľkých rokov. Napríklad v téme Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami – sa žiaci učia pracovať so súbormi a priečinkami nielen počas jedného ročníka, ale na rôznych úrovniach v celom procese vyučovania informatiky. Na ich zvládnutie je potrebný dlhší čas, opakované tréningy i dostatočná prax. Učiteľ individuálne zváži mieru toho, do akej hĺbky sa bude danej téme venovať. K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetu. Takto štruktúrované učivo podľa jednotlivých tematických celkov tvorí obsahový štandard, ktorý chápeme ako záväzok pre učiteľa. Opäť však platí, že učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v rámci vymedzeného tematického celku. Pri koncipovaní príležitostí na rozvíjanie učebných ciest žiaka je našim spoločným cieľom vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré operujú pojmami, ako je hľadanie, pátranie, skúmanie, zisťovanie niečoho, čo je niekedy neisté alebo riskantné v poznávacom zmysle. Účinne si osvojíme len taký poznatok, ktorý si vytvoríme v konkrétnej činnosti. Ide nám o výučbu aktívnej výstavby poznatkov v informatike a pri práci s počítačom. Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia vzdelávania absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente.

I. Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavné na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

Predmet informatika v tercií pozostáva z nasledovných tematických okruhov:

- Reprezentácie a nástroje (práca s tabuľkami, štruktúry, práca s prezentáciami)
- Algoritmické riešenie problémov (analýza problému, jazyk na zápis riešenia, pomocou postupnosti príkazov, pomocou cyklov, interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb)
- Komunikácia a spolupráca (práca s nástrojmi na komunikáciu)

II. Ciele predmetu

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy s nimi spojené,
- rešpektujú intelektuálne vlastníctvo.

III. Predmetové kompetencie

V predmete informatika sa rozvíjajú nasledujúce kľúčové kompetencie žiakov:

a) kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť
- hľadať a rozvíjať účinné postupy vo svojom učení
- využívať rôzne stratégie učenia
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu a praxi

b) sociálne komunikačné kompetencie

- vecne, správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov (IKT, knižné zdroje)
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie

c) kompetencia v oblasti IKT

- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokázať vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- dokázať využívať IKT pri vzdelávaní

d) kompetencia riešiť problémy

- analyzovať vybrané problémy
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy, logicky spájať poznatky z rôznych predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh

- prijímať svoju zodpovednosť za riešenie problémov, dokázať sa poučiť z vlastných chýb a chýb iných

e) kompetencie sociálne a personálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- prijímať ocenenie, radu a kritiku, čerpať poučenie pre svoju ďalšiu prácu

f) kompetencie pracovné

- stanoviť si ciele a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov
- kriticky hodnotiť svoje výsledky
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tercia

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne polovica triedy / 33 hodín ročne

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s tabuľkami (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, • voliť a používať funkcie pre jednoduché výpočty, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. 	<p>Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami</p> <p>Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchej funkcie</p>

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – štruktúry (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, • organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, 	<p>Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti,</p>

<p>ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, a pod.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami • orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, • organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel,...), • interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami. 	<p>pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky</p> <p>Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>
---	---

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – práca s prezentáciami (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore, • používať nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií. 	<p>Pojmy: snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie – prezentácia</p> <p>Procesy: vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – analýza problému (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy, • identifikovať opakujúce sa vzory, • uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov), 	<p>Vlastnosti a vzťahy: platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne)</p> <p>Procesy: krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rozhodovať o pravdivosti/neppravdivosti tvrdenia (výroku), • vyberať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, • popisovať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami, • uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje, • uvažovať o rôznych riešeniach. 	
--	--

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – jazyk na zápis riešenia (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov</p> <p><i>Procesy:</i> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – pomocou postupnosti príkazov (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, • aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, • interpretovať postupnosť príkazov, • hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju. 	<p><i>Pojmy:</i> príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov</p> <p><i>Procesy:</i> zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – pomocou cyklov (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, • rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, • stanovovať počet opakovaní pomocou hodnoty, 	<p><i>Pojmy:</i> opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí počet opakovaní s výsledkom</p> <p><i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní</p>

<ul style="list-style-type: none"> • riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, • zapisovať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, • interpretovať algoritmy s cyklami. 	
--	--

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – interpretácia zápisu riešenia (2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> jazyk – vykonanie programu</p> <p><i>Procesy:</i> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe</p>

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – hľadanie a opravovanie chýb (2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať, že program pracuje nesprávne, • hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, • interpretovať návod, v ktorom je chyba, • diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), • diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnávať riešenia konkrétneho problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti kódu/zápisu), • dopĺňať, dokončovať, modifikovať rozpracované riešenie, • navrhovať vylepšenie riešenia. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme</p> <p><i>Procesy:</i> hľadanie chyby</p>

KOMUNIKÁCIA A SPOLUPRÁCA – práca s nástrojmi na komunikáciu (4)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu, 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail</p> <p><i>Procesy:</i> prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie správy viacerým adresátom naraz</p>

• porovnávať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu.	

V. Metódy a formy práce

- a) klasické výučbové metódy
  - slovné – vysvetľovanie, prednáška, práca s textom, rozhovor
  - názorno – demonštračné – prezentácia a pozorovanie, práca s obrazom
  - zručnostno – praktické – napodobňovanie, experimentovanie, vytváranie zručností
- b) aktivizujúce metódy
  - diskusné
  - heuristické, riešenie problémov
- c) komplexné výučbové metódy
  - frontálne vyučovanie
  - skupinové a kooperatívne vyučovanie
  - samostatná práca žiakov
  - projektové vyučovanie
  - vyučovanie podporované počítačom

VI. Učebné zdroje

- Informatika pre stredné školy – Ivan Kalaš a kolektív, SPN 2001
- Práca s textom – Jana Machová, SPN 2002
- Práca s grafikou – Ľubomír Salanci, SPN 2000
- Práca s Internetom – Ľudmila Jašková a kolektív, SPN 2000
- Práca s tabuľkami – Stanislav Lukáč a kolektív, SPN 2001
- Informatika okolo nás – Ivan Kalaš, Michal Winczer, SPN 2007
- 1. zošit o obrázkoch – Ľubomír Salanci, SPN 2009
- 1. zošit s internetom – Mário Varga, Andrea Hrušecká, SPN 2009

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, úroveň osvojenia výkonového štandardu žiakom. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané:

- obhajobou záverečných prác
- prezentáciou práce v skupinách
- praktickou prácou pri PC
- písomnou formou /písomky, testy/

Zásady klasifikácie

- každý test (písomku) je potrebné oznámiť týždeň dopredu
- opravený test (písomku) dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravený test (písomku) musí vidieť
- o každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- žiak musí mať minimálne 5 známok za polrok

Hodnotenie sa prevádza v zmysle platného klasifikačného poriadku známkami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer známok, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne :

- test (písomka) váha 1
- záverečná práca váha 2
- iné hodnotenie váha 1

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie:

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno časových aktivít.

Učebné kompetencie:

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia - dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • pohybové hry v prírodnom prostredí
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • beh v teréne • pohybové hry • joga – základné polohy

Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (20 hodín)	
Atletika (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> beh na 150m, 300m, 800m, hod kriketovou loptičkou, skok do výšky, 	<ul style="list-style-type: none"> nízky a polovysoký štart, štafetové súťaže štafetová odovzdávka, hod kriketovou loptičkou, skok do výšky beh na 150m, 300m, 800m
Rytmická gymnastika (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> využiť takt a rytmus melódie v spojitosti s pohybovou kultúrou tela 	<ul style="list-style-type: none"> pohybové cvičenia zamerané na koordináciu pohybové cvičenia zamerané na správne držanie tela pohybové cvičenia zamerané na správne dýchanie pohybové cvičenia zamerané na správne posilňovanie celého tela
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda, rozvoj vytrvalosti HIIT metóda kruhový tréning
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (40 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> zostaviť a viesť rozcvičenie prakticky ukázať gymnastické cvičenia správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, cvičenia na kladine, preskok – roznožka, skrčka
Volejbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie 	<ul style="list-style-type: none"> odbíjanie obojruč zhora - n, odbíjanie obojruč zdola – n, podanie zdola - n upravená hra riadená hra

<p>jednotlivých hráčov</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť základné pravidlá volejbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	
Basketbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku vysvetliť základné pravidlá basketbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> prihrávky na mieste, v pohybe, dribling na mieste a v pohybe, uvoľňovanie sa hráča s loptou a bez lopty streľba z miesta, dvojtakt, streľba po dvojtakte riadená hra
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku vysvetliť základné pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> hra na jednotlivých postoch, vedenie loptičky, prihrávky na mieste a v pohybe , streľba hra
Softbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, HČJ uplatniť v hre vysvetliť základné pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie pravidiel, hra pálkara hra v poli riadená hra hra

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia - chlapci

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • pohybové hry v prírodnom prostredí
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • beh v teréne • pohybové hry • joga – základné polohy
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (16 hodín)	
Atletika (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 150m,, 300m, 800m • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky, 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • rozvoj bežeckej rýchlosti • štafetové súťaže, • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda, • rozvoj vytrvalosti HIIT metóda • kruhový tréning
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (44 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard

<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť a viesť rozcvičenie • prakticky ukázať gymnastické cvičenia • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúľ vpred, • kotúľ vzad, • kotúľ letmo, • stojka na hlave, • preskok – roznožka, skrčka
Basketbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá basketbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • streľba z miesta, • dvojtakt - streľba po dvojtakte • riadená hra
Volejbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie jednotlivých hráčov • vysvetliť základné pravidlá volejbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	<ul style="list-style-type: none"> • odbíjanie obojruč zhora - n, • odbíjanie obojruč zdola – n, • podanie zdola - n • riadená hra
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • vedenie loptičky, • prihrávka, spracovanie loptičky, • hra na jednotlivých postoch, • riadená hra
Softbal (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • hra pálkara • hra v poli • riadená hra

• hodnotenie výkonu v zápase	
Futbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá futbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • vedenie lopty • prihrávky na mieste, spracovanie • prihrávky v pohybe • obchádzanie súpera • riadená hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrovanie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy
A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl
Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.
Hatier B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky
Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu
Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu
Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všíma najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2 – priemer známok zaokrúhlený na celé číslo)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2 + 1) : 2 = 1,50$ t.j. konečná známka je 1

$(3 + 1) : 2 = 2$ t.j. konečná známka je 2

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku.

Hodnotenie žiakov oslobodených od TSV:

Absolvoval aktívne – žiak sa na vyučovaní TSV aktívne zúčastňoval, zapájal a plnil úlohy vyučujúceho.

Absolvoval – žiak sa na vyučovaní TSV ospravedlnene nezúčastňoval (rozhodnutím riaditeľa školy) alebo sa žiak zúčastňoval, ale zo závažných dôvodov nepracoval.

Neabsolvoval – žiak sa na vyučovaní TSV neospravedlnene nezúčastňoval, alebo žiak na hodinách neodôvodnene nepracoval.